

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TRESTNĚPRÁVNÍ REGULACE ROSTLINY
KONOPI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY**

Autor práce: Jiří Rathouský, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Jiří Rathouský, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Trestněprávní regulace rostliny konopí na území České republiky

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Criminal Law Regulation of Cannabis Plants in the Czech Republic

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

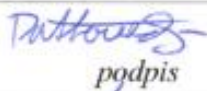
Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: prosinec 2025

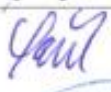
Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je identifikovat problémy, které pro praxi orgánů činných v trestním řízení přináší novela trestního zákoníku č. 270/2025 Sb. zásadně měnící a nově upravující parametry nedovoleného nakládání s rostlinou konopí a navrhnout jejich řešení.

Vedlejším cílem bakalářské práce je prostřednictvím komparace trestných činů souvisejících s nedovoleným nakládáním s rostlinou konopí s odpovídající právní úpravou ve vybrané zemi identifikovat rozdíly a na jejich základě navrhnout změny *de lege ferenda*.

Student: Jiří Rathouský, DiS.	31. 12. 2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.	31. 12. 2025 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	12. 1. 2026 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	14. 1. 2026 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	1. 2. 2026 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jiřímu Hruškovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a za zprostředkování rozhovoru s policejním specialistou na drogovou trestnou činnost, kterému rovněž děkuji za ochotu podělit se o své profesní zkušenosti a poznatky z policejní praxe. V neposlední řadě patří mé poděkování rodině za podporu a trpělivost po celou dobu studia i při zpracování této práce.

ABSTRAKT

RATHOUSKÝ, J. *Trestněprávní regulace rostliny konopí na území České republiky: bakalářská práce*. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 76 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Klíčová slova: konopí, trestní zákoník, novela č. 270/2025 Sb., částečná legalizace, Konsumcannabisgesetz, *de lege ferenda*.

Bakalářská práce se zabývá trestněprávní regulací nakládání s konopím v České republice po nabytí účinnosti novely trestního zákoníku č. 270/2025 Sb. Práce analyzuje novou právní úpravu trestných činů souvisejících s konopím (skutkové podstaty podle § 283a a § 285 zákona č. 40/2009 Sb.) a vymezuje hranice mezi legálním nakládáním s konopím, přestupkovým jednáním a trestní odpovědností. Teoretická část práce se věnuje vymezení konopí jako omamné a psychotropní látky, jeho základním botanickým, chemickým a farmakologickým aspektům a historickému vývoji jeho právní regulace. Praktická část prostřednictvím strukturovaného rozhovoru s odborníkem z policejní praxe identifikuje vybrané aplikační problémy nové právní úpravy. Součástí práce je také komparace české právní úpravy s německým modelem částečné legalizace konopí. Práce dospívá k závěru, že novela č. 270/2025 Sb. představuje významnou změnu v české trestněprávní regulaci konopí, neboť vytváří samostatný právní režim pro některé formy nakládání s touto látkou. Současně však ponechává otevřené některé aplikační a koncepční otázky, zejména v oblasti dokazování, technického ověřování obsahu THC a nastavení legálních zdrojů konopí.

ABSTRACT

RATHOUSKÝ, J. *Criminal Law Regulation of Cannabis Plants in the Czech Republic: Bachelor Thesis*. Příbram: The College of European and Regional Studies, 2026. 76 pp. Supervisor: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Key words: cannabis, Criminal Code, Amendment No. 270/2025, partial legalization, Konsumcannabisgesetz, *de lege ferenda*.

This bachelor's thesis examines the criminal law regulation of cannabis use in the Czech Republic following the entry into force of Amendment No. 270/2025 Coll. to the Criminal Code. The thesis analyzes the new legal framework governing cannabis-related criminal offenses (elements of the offense under Sections 283a and 285 of Act No. 40/2009 Coll.) and defines the boundaries between the legal handling of cannabis, misdemeanor conduct, and criminal liability. The theoretical part of the thesis focuses on the definition of cannabis as a narcotic and psychotropic substance, its basic botanical, chemical, and pharmacological aspects, and the historical development of its legal regulation. The practical part identifies selected application issues of the new legislation through a structured interview with a police expert. The thesis also includes a comparison of Czech legislation with the German model of partial cannabis legalization. The thesis concludes that Amendment No. 270/2025 Coll. represents a significant change in Czech criminal law regulation of cannabis, as it establishes a separate legal regime for certain forms of handling this substance. At the same time, however, it leaves open certain practical and conceptual questions, particularly regarding the admissibility of evidence, technical verification of THC content, and the establishment of legal sources of cannabis.

Obsah

Úvod.....	10
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Charakteristika rostliny konopí.....	13
2.1 Botanická charakteristika a taxonomie	13
2.2 Chemické složení a kanabinoidy.....	13
2.3 Účinky konopí na lidský organismus.....	14
2.4 Formy využití konopí.....	15
2.5 Postavení konopí mezi omamnými a psychotropními látkami	15
3 Vývoj trestněprávních regulací týkajících se rostliny konopí na území České republiky	17
3.1 Právní úprava do roku 1938.....	17
3.2 Právní úprava do roku 1960	18
3.3 Právní úprava do roku 1989.....	19
3.4 Právní úprava do roku 2010	20
3.5 Právní úprava od roku 2010 do současnosti.....	21
3.6 Množství větší než malé.....	22
4 Mezinárodní úmluvy	25
4.1 Jednotná úmluva o omamných látkách	25
4.2 Úmluva o psychotropních látkách.....	26
4.3 Úmluva Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami	27
5 Limity pro nakládání s konopím v českém právním řádu.....	28
5.1 Legální nakládání s konopím	28
5.2 Přestupkové jednání	29
5.3 Trestněprávní odpovědnost.....	29
6 Analýza skutkových podstat drogových trestných činů zaměřených na konopí.....	30
6.1 Nedovolená výroba a jiné nakládání s konopím dle § 283a TZ.....	30

6.1.1	Základní skutková podstata dle § 283a odst. 1 TZ.....	31
6.1.2	Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 2 TZ.....	34
6.1.3	Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 3 TZ.....	35
6.1.4	Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 4 TZ.....	36
6.1.5	Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 5 TZ.....	37
6.1.6	Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 6 TZ.....	39
6.1.7	Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 7 TZ.....	39
6.1.8	Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 8 TZ.....	40
6.1.9	Trestnost přípravy	41
6.2	Neoprávněné pěstování rostliny nebo houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jiné nakládání s ní pro vlastní potřebu dle § 285 TZ.....	41
6.2.1	Kvalifikované skutkové podstaty trestného činu obsažené v § 285 TZ..	43
7	Rozhovor s odborníkem z policejní praxe	44
7.1	Vyhodnocení rozhovoru.....	45
7.1.1	Identifikované problémy	45
7.1.2	Návrhy řešení	47
8	Komparace české trestněprávní úpravy konopí s odpovídající právní úpravou ve Spolkové republice Německo	48
8.1	Vzájemné porovnání limitů týkajících se dovoleného a nedovoleného nakládání s konopím.....	48
8.2	Systematika trestních ustanovení	50
8.3	Trestné činy podle § 34 KCanG.....	51
8.4	Vzájemné porovnání trestněprávních úprav.....	53
8.4.1	Základní skutkové podstaty trestného činu	53
8.4.2	Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby	53
8.5	Porovnání trestních sankcí	57
8.6	Příkladný případ jako klíčový strukturální rozdíl	57
8.7	Pěstitelské spolky	58
	Závěr	59

Seznam použitých zdrojů	63
Seznam zkratek	67
Seznam tabulek	68
Seznam příloh.....	69

Úvod

Regulace konopí představuje jedno z nejdiskutovanějších témat současného trestního práva v České republice. Dne 1. ledna 2026 nabyla účinnosti novela trestního zákoníku (dále také „TZ“) a dalších zákonů č. 270/2025 Sb., která zásadně proměnila parametry trestněprávní regulace konopí. Konopí bylo vyčleněno z působnosti obecného drogového trestného činu podle § 283 TZ do samostatných ustanovení s mírnějšími trestními sazbami a současně byla zakotvena možnost beztrestného pěstování omezeného počtu rostlin a přechovávání stanoveného množství sušiny pro vlastní potřebu. Navzdory tomuto posunu vyvolává nová úprava řadu aplikačních otázek, jimž je tato práce věnována.

Autor si toto téma zvolil z důvodu jeho mimořádné aktuálnosti a praktického významu. V rámci svého studia bezpečnostně právní činnosti vnímá potřebu podrobit novou právní úpravu kritické analýze právě v období bezprostředně následujícím po nabytí její účinnosti, kdy se teprve formuje aplikační praxe a dosud neexistuje ustálená judikatura, která by řešila výkladové nejasnosti. Práce tak vzniká v době, kdy její závěry mohou reálně přispět k odborné diskusi o dalším směřování trestněprávní regulace konopí.

Práce je rozdělena do osmi kapitol. Po první kapitole vymezující cíl a metodiku se druhá kapitola věnuje charakteristice rostliny konopí z hlediska botanického, chemického a farmakologického. Třetí kapitola mapuje historický vývoj trestněprávních regulací konopí na území České republiky od období první republiky až po současnost. Čtvrtá kapitola představuje relevantní mezinárodní úmluvy tvořící rámec, v němž se národní zákonodárce pohybuje. Pátá kapitola vymezuje hranice mezi legálním nakládáním s konopím, přestupkovým jednáním a trestněprávní odpovědností podle aktuální právní úpravy. Šestá kapitola obsahuje detailní analýzu skutkových podstat trestných činů podle § 283a TZ a § 285 TZ. Sedmá kapitola přináší strukturovaný rozhovor s odborníkem z policejní praxe, jehož prostřednictvím jsou identifikovány konkrétní aplikační problémy a formulovány návrhy jejich řešení. Osmá kapitola je věnována komparaci české právní úpravy se zákonem o nakládání s konopím pro spotřební účely, který je účinný ve Spolkové republice Německo (dále také „*Německo*“). Práce je zakončena závěrem, který shrnuje zjištěné poznatky a obsahuje autorovy návrhy *de lege ferenda*.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem předkládané bakalářské práce je identifikovat problémy, které pro praxi orgánů činných v trestním řízení přináší novela trestního zákoníku č. 270/2025 Sb. zásadně měnící a nově upravující parametry nedovoleného nakládání s rostlinou konopí, a navrhnout jejich řešení. Vedlejším cílem je prostřednictvím komparace trestných činů souvisejících s nedovoleným nakládáním s rostlinou konopí s odpovídající právní úpravou ve vybrané zemi identifikovat rozdíly a na jejich základě navrhnout změny *de lege ferenda* směřující ke zdokonalení české právní úpravy.

Objektem zkoumání je trestněprávní regulace nakládání s rostlinou konopí na území České republiky, a to zejména v podobě, kterou jí dala novela trestního zákoníku č. 270/2025 Sb. s účinností od 1. ledna 2026. Předmětem zkoumání jsou konkrétně skutkové podstaty trestných činů podle § 283a TZ a § 285 TZ, podmínky legálního nakládání s konopím stanovené zákonem č. 167/1998 Sb. a aplikační problémy, které nová právní úprava přináší.

Při zpracování bakalářské práce bylo využito několika vzájemně se doplňujících výzkumných metod. První metodou je **deskripce**, která byla využita při představení a charakteristice rostliny konopí, zpracování historického vývoje trestněprávních regulací konopí na území České republiky a při popisu relevantních mezinárodních úmluv. Deskriptivní přístup umožnil systematicky zmapovat východiska, z nichž současná právní úprava vychází.

Druhou metodou uplatněnou v teoretické části práce je **analýza** právních norem, prostřednictvím které byly podrobně rozebrány jednotlivé skutkové podstaty trestných činů souvisejících s nedovoleným nakládáním s konopím, jejich znaky, vzájemné vztahy a systematické zařazení v rámci trestního zákoníku. Analýza byla provedena na základě účinného znění příslušných právních předpisů a relevantní judikatury Nejvyššího soudu (dále jen „*NS*“) a Ústavního soudu (dále jen „*ÚS*“) České republiky.

V praktické části práce byla jako hlavní výzkumná metoda zvolena metoda **strukturovaného rozhovoru** s odborníkem z policejní praxe, který se dlouhodobě zabývá drogovou trestnou činností. Rozhovor byl zvolen za účelem konfrontace teoretických poznatků s praktickými zkušenostmi při aplikaci nové právní úpravy. Získané poznatky byly následně využity k identifikaci vybraných aplikačních problémů a k formulaci možných návrhů jejich řešení.

Další metodou využitou v práci je **komparace**, která byla uplatněna při srovnání české trestněprávní úpravy nakládání s konopím s právní úpravou v Německu, konkrétně s německým zákonem o nakládání s konopím pro spotřební účely účinným od 1. dubna 2024. Německo bylo zvoleno jako komparovaná země z důvodu geografické a kulturní blízkosti, příslušnosti k témuž právnímu okruhu kontinentálního práva a skutečnosti, že německá právní úprava představuje v evropském kontextu jeden z nejpropracovanějších modelů regulace rekreačního konopí. Komparace byla provedena na základě porovnání klíčových parametrů obou právních úprav, zejména zákonných limitů, systematiky trestních ustanovení, konstrukce kvalifikačních okolností a institucionálního rámce.

Závěrečnou metodou je **syntéza**, jejímž prostřednictvím byly poznatky získané analýzou právních norem, strukturovaným rozhovorem a komparací integrovány do uceleného závěru a návrhů *de lege ferenda*.

Bakalářská práce vychází z následujících zdrojů: platné právní předpisy České republiky a Spolkové republiky Německo, relevantní judikatura, odborná literatura z oblasti trestního práva, kriminologie a adiktologie, odborné články publikované v recenzovaných časopisech a mezinárodní úmluvy vztahující se k regulaci omamných a psychotropních látek (dále také „OPL“). Elektronické zdroje byly čerpány z databází právních informačních systémů a odborných databází.

2 Charakteristika rostliny konopí

Konopí (*Cannabis*) je jednoletá dvoudomá rostlina z čeledi konopovitých (*Cannabaceae*), která patří mezi nejstarší kulturní plodiny lidské civilizace. Pro účely této bakalářské práce je nezbytné nejprve porozumět botanickým, chemickým a farmakologickým charakteristikám rostliny konopí, neboť právě tyto vlastnosti předurčují její právní klasifikaci a trestněprávní regulaci.

2.1 Botanická charakteristika a taxonomie

Rod *Cannabis* je tradičně členěn na tři základní druhy: konopí seté (*Cannabis sativa*), konopí indické (*Cannabis indica*) a konopí rumištní (*Cannabis ruderalis*), přičemž v současné botanické taxonomii převládá názor, že se jedná o jediný polymorfní druh s výraznou fenotypovou variabilitou.¹

Rostlina dorůstá až do výšky 6 metrů v závislosti na odrůdě a podmínkách pěstování. Samičí rostliny vytvářejí květenství pokryté žláznatými trichomy, v nichž se koncentruje většina psychoaktivních a farmakologicky významných látek.²

2.2 Chemické složení a kanabinoidy

Rostlina konopí obsahuje více než 500 identifikovaných chemických sloučenin, z nichž nejméně 125 patří do skupiny tzv. kanabinoidů čili terpenofenolických látek specifických právě pro rod *Cannabis*.³ Z hlediska psychoaktivních a právně relevantních vlastností jsou nejvýznamnější následující kanabinoidy.

Δ^9 -tetrahydrokanabinol (dále jen „*THC*“) je primární psychoaktivní složkou konopí. Je odpovědný za charakteristické účinky spojované s užíváním marihuany, jako je euforie, změna vnímání času, zvýšená smyslová citlivost či relaxace. THC působí prostřednictvím vazby na kanabinoidní receptory CB₁, které jsou hojně zastoupeny v centrální nervové soustavě, zejména v oblastech hipokampu, bazálních gangliích, mozečku a v mozkové kůře.⁴

¹ MIOVSKÝ, M et al. In: *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008, s. 66. ISBN 978-80-247-0865-2.

² HUBATKOVÁ, K a KUCHAR, M. Farmakologie konopí: stručný přehled. *Drugs & Forensics Bulletin NPC*. 2022, roč. XXVIII, č. 2, s. 36. ISSN 1211-8834.

³ RADWAN, M. M et al. Cannabinoids, Phenolics, Terpenes and Alkaloids of Cannabis. [online]. *Molecules*. 2021, roč. 26, č. 9. ISSN 1420-3049. [cit. 2026-03-18]. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/molecules26092774>.

⁴ MIOVSKÝ, M et al. In: *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008, s. 100, 110. ISBN 978-80-247-0865-2.

Některé odrůdy konopí setého mohou díky šlechtění a genetickým úpravám dosáhnout obsahu THC až 30 %.⁵ Právě obsah THC je rozhodujícím kritériem pro právní klasifikaci konopí. Český právní řád stanovuje hranici 1 % látek ze skupiny THC jako mezník mezi technickým konopím a konopím podléhajícím regulaci podle zákona o návykových látkách.

Kanabidiol (dále jen „*CBD*“) je druhým nejhojnějším kanabinoidem. Na rozdíl od THC nevykazuje psychoaktivní účinky, naopak je zkoumán pro své léčebné účinky.⁶ CBD není zařazeno mezi OPL a jeho přítomnost v konopí nemá vliv na trestněprávní kvalifikaci jednání.

Vedle těchto dvou nejzkoumanějších kanabinoidů stojí za zmínku také kanabinol (pod zkratkou CBN), kanabigerol (pod zkratkou CBG), kanabichromen (pod zkratkou CBC) a další sloučeniny, jejichž farmakologický potenciál je předmětem probíhajících výzkumů.

2.3 Účinky konopí na lidský organismus

Krátkodobé účinky intoxikace THC nejčastěji zahrnují euforii, alteraci vnímání, paranoidní představy, poruchy koordinace, zvýšenou chuť k jídlu a zčervenání očí. Z hlediska zdravotních rizik je třeba rozlišovat mezi příležitostným a chronickým užíváním. Pokud uživatel konopí téměř neexistuje mimo stav intoxikace, hovoříme o chronické intoxikaci. Ta narušuje pozornost, výkonnost a může způsobit depersonalizaci. V náročné moderní společnosti pak takový člověk nemusí zvládat běžné sociální role – podobně jako u alkoholu.⁷

Na druhé straně je nutné konstatovat, že konopí, ve srovnání s řadou jiných OPL vykazuje výrazně nižší akutní toxicitu. U konopí není spolehlivě zdokumentováno smrtelné předávkování a jeho potenciál k vyvolání fyzické závislosti je relativně nízký ve srovnání například s opioidy nebo barbituráty.⁸ Právě tato skutečnost je jedním z hlavních

⁵ KRÁSA, J. *Pravda o léčivém konopí – 1. díl*. [online]. Roots. 2025. [cit. 2026-03-18]. Dostupné z: <https://casopisroots.cz/pravda-lecivem-konopi/>.

⁶ ARMENTANO, P et al. Klinické využití konopí a kanabinoidů. [online]. *Pacientský spolek KOPAC*. 2015, s. 11. [cit. 2026-03-18]. Dostupné z: https://kopac.cz/wp-content/uploads/2017/02/KOPAC_Brozurka_Klinick%C3%A9-vyu%C5%BEit%C3%AD-konop%C3%AD.pdf.

⁷ MIOVSKÝ, M et al. In: *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008, s. 219, 370. ISBN 978-80-247-0865-2.

⁸ ANDRLOVÁ, K et al. In: *Krátká intervence pro uživatele konopí*. Praha: Úřad vlády České republiky, Sekretariát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2016, s. 33. ISBN 978-80-7440-137-4.

argumentů, na nichž zákonodárce založil koncepci oddělené a mírnější trestněprávní regulace konopí podle § 283a a § 285 TZ.

2.4 Formy využití konopí

Využití konopí lze z hlediska účelu rozdělit do tří základních kategorií.

Průmyslové využití konopí má tisíciletou tradici. Konopné vlákno se historicky používalo k výrobě lan, plachtovin, textilií a papíru. Kromě vlákna poskytuje konopí také nutričně hodnotné semeno a květy s prokazatelnými léčebnými účinky. Přestože ve 20. století konopné hospodářství výrazně stagnovalo, v posledních desetiletích se tato plodina opět prosazuje, a to zejména v kontextu trvale udržitelného rozvoje. Konopí totiž představuje ekologickou alternativu k řadě tradičních surovin, jako je bavlna či dřevo. Vyznačuje se vysokými výnosy, schopností regenerovat půdu a přizpůsobivostí různým klimatickým podmínkám, díky čemuž je pěstitelné téměř celosvětově.⁹

Léčebné využití konopí je v České republice legislativně umožněno od 1. března 2014, kdy zákon č. 50/2013 Sb. zavedl pojem „konopí pro léčebné použití“. Konopí je na lékařský předpis předepisováno zejména při léčbě chronické bolesti, roztroušené sklerózy, nechutenství spojené s léčbou rakoviny, Parkinsonovy choroby a dalších indikací. Dohled nad léčebným konopím vykonává Státní ústav pro kontrolu léčiv.¹⁰

Rekreační užívání konopí spočívá v konzumaci konopných produktů za účelem dosažení psychoaktivních účinků. Právě tato forma užívání je předmětem trestněprávní regulace. Podle Národního výzkumu užívání návykových látek z roku 2023 je konopí dlouhodobě nejrozšířenější nelegální drogou.¹¹

2.5 Postavení konopí mezi omamnými a psychotropními látkami

Z hlediska právní klasifikace je konopí v českém právním řádu zařazeno mezi omamné látky. Konkrétně je konopí a pryskyřice z konopí uvedena v příloze č. 3 nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, ve skupině I (nejpřísněji regulované omamné látky), a to vedle např. heroinu. Konopí určené pro léčebné použití

⁹ MIOVSKÝ, M et al. In: *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008, s. 42, 421-422. ISBN 978-80-247-0865-2.

¹⁰ MAHDALÍČKOVÁ, J. In: *Zákon o návykových látkách: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 104-106. ISBN 978-80-7552-617-5.

¹¹ CHOMYNOVÁ, P et al. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2024*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2024, s. 41. ISBN 978-80-7440-344-6.

je kategorizováno v příloze č. 1 téhož nařízení vlády. Toto zařazení reflektuje historickou klasifikaci vycházející z Jednotné úmluvy o omamných látkách (dále také „JÚOL“) z roku 1961, kterou autor rozebere v podkapitole 4.1.

Samotné zařazení konopí do nejprísnejší kategorie omamných látok prítom neodpovídá vědecky zjištěné míře jeho škodlivosti. Odborná literatura v této souvislosti konstatuje, že „*prohibice látek a její přísnost není úměrná jejich škodlivosti a škodlivému potenciálu*“, že jsou legální návykové látky jako alkohol či tabák mnohdy škodlivější než nelegální návykové látky a že „*mezi nelegálními látkami se stejnou přísností prohibice existují výrazné rozdíly ve škodlivosti*“. Vědecky zjištěná míra škodlivosti psychoaktivních látek, zahrnující jak jejich toxicitu, tak potenciál vyvolat závislost, se tak dostává do rozporu s jejich formálním právním zařazením a přísností jim odpovídající regulace. Konopí tak sdílí stejnou právní kategorii s látkami, jejichž zdravotní a společenská rizika jsou prokazatelně výrazně vyšší, přičemž tato klasifikace vychází nikoli z vědeckého hodnocení rizik, nýbrž z historických, ekonomických, kulturních a politických důvodů.¹²

Proto i z těchto důvodů vyčlenil český zákonodárce zákonem č. 270/2025 Sb. konopí z působnosti obecného drogového trestného činu podle § 283 TZ do samostatného ustanovení § 283a a § 285 TZ s mírnějšími trestními sazbami. Tímto krokem bylo de facto právně potvrzeno specifické, odlišné postavení konopí mezi OPL, ačkoli formálně jeho zařazení v seznamu návykových látek zůstává nezměněno.

¹² MRAVČÍK, V. Dekriminalizace a chytrá regulace psychoaktivních látek – moderní alternativa prohibice. [online]. *Časopis lékařů českých*. 2023, roč. 162, č. 6, s. 232. [cit. 2026-03-19]. Dostupné z: https://snncls.cz/wp/wp-content/2024/05/2.-Mravcik-Dekriminalizace-a-chytra-regulace-CLC_2023-6-1.pdf.

3 Vývoj trestněprávních regulací týkajících se rostliny konopí na území České republiky

Trestněprávní přístup k rostlině konopí na českém území zaznamenal během posledního století výraznou proměnu, která odrážela aktuální společenské vnímání této rostliny v dané době. Zatímco v prvních desetiletích 20. století sloužilo konopí převážně k technickým účelům a jeho regulace byla minimální, postupem času se těžiště zájmu přesunulo k jeho omamným vlastnostem.

3.1 Právní úprava do roku 1938

V období první Československé republiky (dále jen „ČSR“) nebylo konopí předmětem výraznější trestněprávní regulace. Konopí bylo primárně vnímáno jako průmyslová plodina využívaná pro výrobu textilií, provazů, vaty, vosku a později i cukru.¹³ Psychoaktivní využití konopí nebylo v tehdejší společnosti rozšířeným jevem, a proto ani nepředstavovalo legislativní prioritu.

Mezinárodní právní vývoj však již v této době naznačoval budoucí směřování. Mezinárodní opiová konvence z roku 1912 uzavřená v Haagu představovala první mezinárodní úmluvu zaměřenou na omezení prodeje, výroby a užívání morfia, opia, kokainu a heroinu. Konopí tak stále zůstávalo mimo zákonnou regulaci omamných látek. ČSR k této úmluvě přistoupila až o deset let později a pro její implementaci byl 29. května 1923 přijat nový zákon č. 128/1923 Sb. o provádění Mezinárodní opiové konvence, a posléze publikováno vládní nařízení č. 147/1925 Sb., jímž se provádí zákon o mezinárodní opiové konvenci.¹⁴

Zlomovým okamžikem pro právní postavení konopí se stala Ženevská mezinárodní opiová úmluva z roku 1925. ČSR k této úmluvě přistoupila 3. října 1927 a pod číslem 147/1927 Sb. byla vyhlášena. Tato úmluva poprvé zahrnula konopí indické mezi mezinárodně kontrolované látky, které bylo v této úmluvě definováno jako „*suchý, kvetoucí nebo plodonosný vrcholík pestíkových rostlin Cannabis sativa L., z něhož pryskyřice nebyla vyloučena, ať jest uveden do obchodu pod jakýmkoli pojmenováním*“.¹⁵ K naplnění závazku vyplývajících z této úmluvy sloužilo vládní nařízení č. 37/1929 Sb.,

¹³ KLEINOVÁ, D. Konopí v meziválečném Československu. *KONOPI: CBG: Kanabinoid budoucnosti*. 2/2022, roč. 22, č. 21. Praha: Green Publishing, 2022. ISSN 2571-1555.

¹⁴ MIOVSKÝ, M et al. In: *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008, s. 442-443. ISBN 978-80-247-0865-2.

¹⁵ Hlava I, článek 1 úmluvy č. 147/1925 Sb.

jímž se provádí zákon o Mezinárodní opiové úmluvě.¹⁶ Mezinárodní opiová úmluva tak poprvé zpřísnila přepravu této látky mezi jednotlivými zeměmi. Dne 1. prosince 1927 byla schválena vyhláška č. 21/1928 Sb., o omamných prostředcích navazující na Mezinárodní opiovou konvenci. Tato vyhláška již reflektovala Ženevskou úmluvu z roku 1925, čímž rozšířila účinnost Mezinárodní opiové konvence z roku 1912 na „*indické konopí případně pryskyřice z něho vyrobené a jejich přípravky*“.¹⁷

Výsledkem potřeby harmonizovat vnitrostátní právo s mezinárodními závazky bylo přijetí zákona č. 29/1938 Sb., opiový zákon, který stanovoval mimo pravidla pro výrobu, zpracování, obchod, přípravu, dovoz a vývoz určených látek, včetně konopí indického také sankce za jejich porušení.¹⁸

3.2 Právní úprava do roku 1960

V období protektorátu Čechy a Morava byla právní úprava podřízena okupačnímu režimu. Problematika omamných látek ustoupila do pozadí vzhledem k válečným prioritám. Po druhé světové válce a zejména po únoru 1948 došlo k zásadní proměně právního systému.

Dne 12. července 1950 schválilo Národní shromáždění republiky Československé trestní zákon č. 86/1950 Sb. Do trestního zákona byly zařazeny dva drogové trestné činy, § 197 a § 198, pod společným označením: „*Nedovolená výroba a držení omamných prostředků a jedů*“.¹⁹

Podle § 197 bylo klasifikováno jako trestný čin výroba, dovoz, vývoz, opatření jinému nebo přechovávání omamných prostředků nebo jedů bez patřičného povolení. Za toto protiprávní jednání hrozil trest odnětí svobody až na tři léta a peněžitý trest. Kvalifikovaná forma tohoto činu zahrnovala výše zmíněnou aktivitu ve značném rozsahu nebo výdělečně, popřípadě pokud daným trestným činem nastala smrt osoby nebo těžká újma na zdraví mnoha lidí.²⁰

¹⁶ MIOVSKÝ, M et al. In: *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008, s. 443. ISBN 978-80-247-0865-2.

¹⁷ Vyhláška č. 21/1928 Sb.

¹⁸ Zákon č. 29/1938 Sb.

¹⁹ ŠIMÁK, J a kol. In: *Trestní zákon. Komentář k zákonu*. Praha: Orbis, 1953, s. 360.

²⁰ Tamtéž.

Podle § 198 mohl být potrestán odnětím svobody až na dvě léta ten, kdo vyrobí, sobě či jinému opatří nebo přechovává předmět, který je určený k neoprávněné výrobě omamných prostředků, popřípadě jedů.²¹

Zákon nestanovil, co se definuje jako omamné prostředky a jedy, pro vymezení těchto pojmů zákon zmocnil ministra spravedlnosti. Na základě tohoto zmocnění bylo vydáno vládní nařízení č. 118/1950 Sb., jež stanovilo závazný seznam omamných látek pro účely trestního zákona. Toto nařízení zahrnuje do seznamu omamných prostředků, mimo jiné, konopí indické, jakož i *„každý jiný alkaloid opia a vůbec kterýkoli jiný přípravek, jehož by mohlo být podle všeobecně uznaných vědeckých výzkumů podobně zneužito a který by mohl mít stejné škodlivé účinky“*.²²

Takto široce formulované vymezení umožňovalo zahrnout mezi omamné prostředky velmi rozsáhlý okruh přípravků, a proto bylo toto nařízení nahrazeno vyhláškou ministerstva zdravotnictví č. 167/1955 Ú. l. uveřejňující seznam jedů. Tento seznam mezi omamnými látkami obsahoval i konopí indické a jeho galenické přípravky čili extrakty a tinktury.²³

3.3 Právní úprava do roku 1989

Dne 29. listopadu 1961 byl přijat Národním shromážděním Československé socialistické republiky (dále jen „ČSSR“) trestní zákon č. 140/1961 Sb., který nabyl účinnosti 1. ledna 1962 a platil až do konce roku 2009, kdy byl nahrazen současným trestním zákoníkem. Jelikož byl tento zákon účinný po takto dlouhou dobu, procházel postupem času četnými novelami. Původní znění stanovovalo pouze dva drogové delikty (§ 187 a § 188)²⁴ zařazené v hlavě IV s názvem Trestné činy obecně nebezpečné.

Podle § 195 trestního zákona byla vyhláškou ministerstev zdravotnictví a spravedlnosti určena definice omamných prostředků a jedů ve smyslu § 187 a § 188, což realizovala vyhláška č. 57/1967 Sb., kterou se provádělo vládní nařízení o jedech a jiných látkách škodlivých zdraví. Tato vyhláška od 1. července 1967 nahradila předcházející vyhlášku ministerstva zdravotnictví č. 167/1955 Ú. l. V seznamu bylo nově jako omamná látka uvedeno konopí a pryskyřice z konopí obecně. V poznámce pod čarou

²¹ Tamtéž, s. 361.

²² Tamtéž, s. 368, 369.

²³ § 2 C., bod 1 vyhlášky č. 167/1955 Ú. l.

²⁴ TRÁVNÍČKOVÁ, I a ZEMAN, P. In: *Možnosti trestní justice v protidrogové politice I*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2007, s. 20. ISBN 978-80-7338-059-5.

bylo ke konopí uvedeno, že „pokud je pěstováno a používáno výlučně k průmyslovým účelům a pro účely zahradnické, není posuzováno jako omamná látka“.²⁵ Toto vládní nařízení bylo účinné až do jeho nahrazení 1. ledna 1989, kdy vstoupilo v účinnost vládní nařízení č. 192/1988 Sb., o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví. Konopí však zůstávalo kvalifikováno stejně.²⁶

3.4 Právní úprava do roku 2010

První významnou úpravou trestního zákona 140/1961 Sb. z hlediska drogových trestných činů se stala novela provedená zákonem č. 175/1990 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. července 1990. Tento zákon zařadil OPL pod pojem návykové látky.²⁷

Další důležitou novelu trestního zákona přinesl zákon č. 112/1998 Sb. Tento zákon opět pozměnil znění § 187, § 188 a § 188a, a také vložil nové ustanovení § 187a, ve kterém poprvé zazněl pojem „množství větší než malé“ omamné či psychotropní látky, popřípadě jedu.²⁸ Právní řád však tento termín v té době nedefinoval.

Dne 1. ledna 1999 nabyl účinnosti zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. Tento zákon je i do dnešní doby velmi důležitý, neboť definuje pojmy důležité i pro výklad a aplikaci trestního zákoníku.²⁹ Právě zde je konopí definováno jako „kvetoucí nebo plodonosný vrcholík rostliny z rodu konopí (*Cannabis*) nebo nadzemní část rostliny z rodu konopí, jejíž součástí je vrcholík“³⁰. Tato definice se užívá dodnes, avšak v současnosti zákon rozděluje i pojmy „konopí pro léčebné použití“³¹ a „technické konopí“³². Dále také zákon reguluje nakládání s návykovými látkami, přípravky je obsahujícími, prekursory a pomocnými látkami, včetně jejich dovozu, vývozu a tranzitu.³³

²⁵ Příloha č. 3, skupina III. k vyhlášce č. 57/1967 Sb.

²⁶ Nařízení vlády č. 192/1988 Sb.

²⁷ MIOVSKÝ, M et al. In: *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008, s. 445. ISBN 978-80-247-0865-2.

²⁸ Tamtéž, s. 446, 447.

²⁹ MAHDALÍČKOVÁ, J. In: *Zákon o návykových látkách: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 2. ISBN 978-80-7552-617-5.

³⁰ Hlava I § 2 bod f zákona č. 167/1998 Sb.

³¹ Hlava I § 2 bod e, f tamtéž.

³² Hlava I § 2 bod g tamtéž.

³³ MAHDALÍČKOVÁ, J. In: *Zákon o návykových látkách: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 2. ISBN 978-80-7552-617-5.

3.5 Právní úprava od roku 2010 do současnosti

Přijetí nového trestního zákoníku zákonem č. 40/2009 Sb., který nabyl účinnosti 1. ledna 2010, představovalo významný předěl v právní úpravě nejen drogových trestných činů. Trestní zákoník zařadil drogové delikty do hlavy VII zvláštní části nazvané Trestné činy obecně nebezpečné, konkrétně do dílu 1 Trestné činy obecně ohrožující.

Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu pro vlastní potřebu upravoval § 284. V základní skutkové podstatě podle odstavce 1 byl postihován ten, *„kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jejich stereochemickou variantu“*, za což hrozil trest odnětí svobody až na jeden rok, zákaz činnosti, popřípadě propadnutí věci nebo majetku stejné hodnoty. Odstavec 2 stanovil přísnější postih (trest odnětí svobody až na 2 roky) za přechovávání jiné OPL nebo jedu pro vlastní potřebu. Kvalifikované skutkové podstaty v odstavcích 3 a 4 zpřísnily trest odnětí svobody v závislosti na rozsahu činu – až na 5 let při větším rozsahu a až 8 let při rozsahu značném.

Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku bylo upraveno v § 285. Podle odstavce 1 byl potrestán ten, *„kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí“*. Za toto jednání hrozil trest odnětí svobody až na šest měsíců, peněžitý trest či propadnutí věci nebo jiné majetková hodnoty. Odstavec 2 se zaměřoval na neoprávněné pěstování hub či jiných rostlin obsahujících OPL pro vlastní potřebu v množství větší než malé, za což hrozil trest odnětí svobody až na 1 rok, popřípadě peněžitý trest, propadnutí věci nebo majetku stejné hodnoty. Odstavce 3 a 4 opět zaváděly vyšší trestní sazbu v závislosti na míře pěstování zmíněných rostlin či hub.

Dne 30. ledna 2013 byl přijat parlamentem České republiky zákon č. 50/2013 Sb., který mimo jiné měnil i zákon č. 167/1998 Sb., jenž vstoupil v účinnost 1. dubna 2013. Tato novela zavedla do českého právního řádu pojem „konopí pro léčebné použití“ a dále upravila okruh osob a podmínek, při kterých je možné udělit licenci pro pěstování konopí k léčebným účelům a jejich povinnosti s tím spjaté. Dozor nad těmito osobami má Státní

ústav pro kontrolu léčiv. Zároveň bylo umožněno v lékárnách vydat na lékařský předpis léčivý přípravek obsahující konopí.³⁴

Až do konce roku 2013 byl seznam OPL uveden přímo v přílohách zákona o návykových látkách. Vláda však dne 18. prosince 2013 vydala nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, kterým tento seznam přenesla do samostatného prováděcího předpisu. Důvodem byla potřeba pružněji reagovat na časté změny v okruhu látek označovaných za návykové.³⁵ Toto nařízení nabylo účinnosti 1. ledna 2014.

Postupem času procházely drogové trestné činy drobnými úpravami. Zásadní změnu v oblasti konopných trestných činů však přinesla novela trestních předpisů provedená zákonem č. 270/2025 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. ledna 2026. Nejvýznamnější změnou z hlediska drogových trestných činů je zavedení nové privilegované skutkové podstaty v § 283a nazvané „*Nedovolená výroba a jiné nakládání s konopím*“ a nově formulované skutkové podstaty v § 285 „*Neoprávněné pěstování rostliny nebo houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jiné nakládání s ní pro vlastní potřebu*“, ke kterým autor provede detailní analýzu. Novela dále zavádí detailnější popis jednotlivých drogových trestných činů a změnu trestních sazeb u skutkových podstat drogových trestných činů.³⁶ Důsledkem těchto legislativních změn je jak dekriminizace drobného pěstování a držení konopí pro osobní potřebu, tak zmírnění trestní represe u méně závažných forem drogové kriminality. Řada osob odsouzených za jednání, které podle nové právní úpravy již není trestné nebo je postižitelné mírnějším trestem, tak získaly možnost požádat o přezkum svých rozsudků.

3.6 Množství větší než malé

Pojem množství větší než malé byl do českého právního řádu zaveden novelou trestního zákona provedenou zákonem č. 112/1998 Sb. Touto novelou byl do trestního zákona vložen nový § 187a, který kriminalizoval přechovávání OPL nebo jedu pro vlastní potřebu v množství větším než malém. Zákonodárce tímto reagoval na závazky vyplývající z Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (dále také „*Úmluva OSN*“) a současně vytvořil

³⁴ MAHDALÍČKOVÁ, J. In: *Zákon o návykových látkách: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 104-109. ISBN 978-80-7552-617-5.

³⁵ Tamtéž, s. 2.

³⁶ Článek I, body 83-90 zákona č. 270/2025 Sb.

dvoustupňový systém postihování držení drog, kdy držení malého množství pro osobní potřebu bylo kvalifikováno jako přestupek a držení většího než malého množství jako trestný čin.

Zákonodárce však samotný pojem blíže nedefinoval, čímž vznikl značný prostor pro výkladové nejasnosti, které se v praxi projevovaly nejednotným posuzováním téhož jednání, a to zejména v oblasti konopí. První pokus o sjednocení výkladu představoval závazný pokyn policejního prezidenta č. 39/1998, vydaný dne 9. prosince 1998. Závazný pokyn upravoval postup příslušníků Policie ČR při odhalování protiprávních jednání souvisejících s toxikománií. V příloze tohoto dokumentu byla obsažena tabulka stanovující maximální množství určité OPL, které bylo možné považovat za množství malé, a tedy postižitelné pouze v přestupkovém řízení. Pro hlavní psychoaktivní složku konopí (THC) byla stanovena hranice 0,3 gramu, což představovalo ekvivalent zhruba 20 jointů.

Na tento pokyn navázalo Nejvyšší státní zastupitelství pokynem obecné povahy č. 6/2000 ze dne 27. dubna 2000, který měl zajistit alespoň základní jednotnost v přístupu státních zástupců k drogové trestné činnosti.³⁷ Oba dokumenty však měly pouze interní povahu a soudy jimi vázány nebyly.

Závazný výklad pojmu tak musel přinést až NS. V rozsudku ze dne 12. července 2000 NS konstatoval, že množstvím větším než malým se rozumí „*takové množství přechovávané omamné nebo psychotropní látky nebo jedu, které podle ohrožení vyplývajícího pro život a zdraví lidí ze škodlivosti jednotlivých dávek pětinasobně až desetinásobně [...] převyšuje běžnou jednorázovou dávku průměrného konzumenta*“. Soud dále zdůraznil, že při určování tohoto množství je třeba přihlížet nejen k objemu konkrétní látky, ale rovněž k míře potenciálního ohrožení lidského života a zdraví.³⁸

Zásadní systémovou změnu přineslo přijetí trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.). Oproti dosavadní úpravě, která ponechávala vymezení pojmu na judikatuře, zákonodárce nově zakotvil do § 289 odst. 2 a 3 výslovné zmocnění pro vládu, která měla prostřednictvím nařízení stanovit jednak co je považováno za jedy, jednak konkrétní hodnoty množství většího než malého u OPL i u rostlin a hub s psychoaktivním obsahem.

³⁷ ŠÁMAL, P. K problematice množství většího než malého u omamných a psychotropních látek podle § 187a odst. 1 TrZ. Trestněprávní revue. 2003, roč. 3, č. 1, s. 27. ISSN 1213-5313.

³⁸ Rozsudek NS ČR ze dne 12. 7. 2000, sp. zn. 4 Tz 142/2000.

Na základě tohoto zmocnění vláda přijala nařízení č. 467/2009 Sb., jehož příloha obsahovala tabulku s přesnými hraničními hodnotami pro jednotlivé substance. Pro konopí (marihuanu) činila stanovená hranice 15 gramů sušiny obsahující nejméně 1,5 gramu účinné látky THC, pro hašiš 5 gramů s minimálním obsahem 1 gramu THC.³⁹ Současně bylo vydáno nařízení vlády č. 455/2009 Sb., které pro rostliny konopí s obsahem THC vyšším než 0,3 % stanovilo množství větší než malé jako více než 5 rostlin.⁴⁰

Ústavnost tohoto řešení však byla úspěšně napadena. Na návrh Okresního soudu v Liberci vydal ÚS dne 23. července 2013 nález, jímž zrušil § 2 a přílohu č. 2 nařízení vlády č. 467/2009 Sb. ÚS své rozhodnutí odůvodnil tak, že přenechání určení hranice trestnosti exekutivní moci prostřednictvím vládního nařízení odporuje principu *nullum crimen sine lege*. ÚS konstatoval, že předchozí systém, kdy množství určovaly soudy na základě judikatury, byl více v souladu s Ústavou než systém, kde o tom rozhodují orgány výkonné moci.⁴¹

V návaznosti na tento nález vydalo trestní kolegium NS dne 13. března 2014 stanovisko, které sjednotilo výklad pojmu množství větší než malé a je dodnes určující pro rozhodovací praxi u většiny OPL.⁴² Pro konopí stanovilo hranici na více než 10 gramů sušiny s minimálním obsahem 1 gramu účinné látky THC, pro hašiš na více než 5 gramů s totožným obsahem účinné látky.⁴³ Stanovisko rovněž definovalo vyšší stupně závažnosti – „větší rozsah“ odpovídá desetinásobku množství většího než malého, „značný rozsah“ představuje stonásobek a „velký rozsah“ činí tisícinásobek tohoto množství.⁴⁴

Pro konopí však tato situace nebyla konečná. Zákon č. 270/2025 Sb. zvolil zcela nový přístup – u konopí a OPL získaných z konopí opustil od pojmu množství větší než malé a nahradil jej konkrétními číselnými limity zakotvenými přímo v textu TZ, čímž odstranil dosavadní výkladové nejasnosti. Podrobnému rozboru těchto limitů v kontextu trestnosti se věnuje kapitola 5.

³⁹ Příloha č. 1 a 2 k nařízení č. 467/2009 Sb.

⁴⁰ Příloha č. 1 a 2 k nařízení č. 455/2009 Sb.

⁴¹ Nález ÚS ČR ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12.

⁴² Stanovisko NS ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.

⁴³ Příloha ke stanovisku trestního kolegia, sp. zn. Tpjn 301/2013.

⁴⁴ Stanovisko NS ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013, odůvodnění I.

4 Mezinárodní úmluvy

Stěžejní mezinárodněprávní rámec v oblasti kontroly OPL tvoří tři úmluvy pod záštitou Organizace spojených národů (dále jen „OSN“).⁴⁵ Tyto úmluvy nejsou v signatářských zemích přímo závazné a členské státy je proto musí samostatně implementovat do svých právních řádů. Úmluvy stanoví, že kontrolované látky lze legálně používat jen pro lékařské a vědecké účely. Jakékoli jiné využití, zejména rekreační, je v rozporu s mezinárodním právem. Zároveň vymezují protiprávní jednání a doporučují, aby státy některé z těchto činů trestaly odnětím svobody jako závažné trestné činy.⁴⁶ Všechny tři úmluvy současně připouštějí, aby stát u pachatelů, kteří sami drogy užívají, místo trestu odnětí svobody nebo vedle něj zvolil léčbu, výchovu, rehabilitaci a resocializaci.

4.1 Jednotná úmluva o omamných látkách

Jednotná úmluva o omamných látkách byla sjednána v New Yorku dne 31. března 1961 a v mezinárodním měřítku vstoupila v platnost 13. prosince 1964. V ČSSR byla publikována jako vyhláška ministra zahraničních věcí č. 47/1965 Sb.

Vyhláška o JÚOL definuje rostlinu konopí jako „každou rostlinu z čeledi *Cannabis*“⁴⁷ a konopnou pryskyřici jako „oddělenou, surovou nebo čištěnou pryskyřici získanou z rostliny konopí“⁴⁸. Konopí a konopná pryskyřice byly zařazeny současně do Seznamu I a Seznamu IV, tedy na úroveň nejpřísněji kontrolovaných látek včetně např. heroinu.⁴⁹ Toto zařazení bylo později kritizováno jako vědecky nepodložené a v prosinci 2020 Komise OSN pro omamné látky rozhodla o vyřazení konopí ze Seznamu IV, byť v Seznamu I zůstává nadále.⁵⁰

JÚOL vymezuje seznamy omamných látek včetně mechanismu jejich změn a ukládá smluvním státům povinnost přijmout opatření ke kontrole nakládání s nimi. V článku 36 úmluva zavazuje státy (v mezích jejich ústavních pravidel), aby úmyslné

⁴⁵ ZEMAN, P et al. In: *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015, s. 24. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁴⁶ ZÁBRANSKÝ, T. In: *Užívání drog v EU: legislativní přístupy*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2005, s. 15. ISBN 80-86734-50-1.

⁴⁷ Článek I odst. 1 bod c vyhlášky č. 47/1965 Sb.

⁴⁸ Článek I odst. 1 bod d tamtéž.

⁴⁹ UNITED NATIONS. Single Convention on Narcotic Drugs, 1961. [online]. New York: United Nations, 1961. [cit. 2026-02-02]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1961_en.pdf.

⁵⁰ UNITED NATIONS. Commission on Narcotic Drugs. 2020. ISSN 0251-9941. Dostupné také z: <https://docs.un.org/en/E/2020/28/Add.1>.

jednání odporující jejím ustanovením považovaly za trestné činy. Tímto se rozumí nelegální nakládání s omamnými látkami v celém řetězci od pěstování a výroby přes držení, distribuci a prodej až po přepravu, dovoz a vývoz, přičemž u závažných případů má být možné ukládat přiměřené tresty, zejména odnětí svobody.⁵¹

4.2 Úmluva o psychotropních látkách

Úmluva o psychotropních látkách (dále jen „ÚPL“) byla sjednána ve Vídni dne 21. února 1971 a pro ČSSR vyhlášena jako vyhláška ministra zahraničních věcí č. 62/1989 Sb. ÚPL byla reakcí na masové rozšiřování syntetických a polosyntetických psychoaktivních látek, které JÚOL nepokrývala.

Úmluva zavedla systém čtyř seznamů s odlišnou logikou než JÚOL. Z hlediska konopí je podstatné zařazení THC do Seznamu I, tedy mezi látky s vysokým potenciálem zneužití a žádným nebo velmi omezeným léčebným využitím.⁵² Kontrolní režim ÚPL je oproti JÚOL mírnější, neboť při vyjednávání měl značný vliv farmaceutický průmysl vyspělých západních států, který prosadil méně přísné požadavky a větší prostor pro národní uvážení při implementaci úmluvy.⁵³

V článku 22 ÚPL zavazuje státy, v mezích jejich ústavních pravidel, považovat za trestný čin každé úmyslné jednání porušující zákony či nařízení přijaté k jejímu naplnění. U závažných případů lze umožnit ukládání přiměřených trestů, zejména odnětí svobody. ÚPL také obecně upravuje některé podmínky trestní odpovědnosti a vydávání pachatelů mezi smluvními státy.⁵⁴

⁵¹ ZEMAN, P et al. In: *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015, s. 24. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁵² UNITED NATIONS. Convention on Psychotropic Substances, 1971. [online] New York: United Nations, 1971, [cit. 2026-02-04]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1971_en.pdf.

⁵³ TRANSNATIONAL INSTITUTE. The UN Drug Control Conventions: A Primer [online]. Amsterdam: Transnational Institute, 2015, s. 5., [cit. 2026-02-04]. Dostupné z: https://www.tni.org/files/publication-downloads/primer_unconventions_24102015.pdf.

⁵⁴ ZEMAN, P et al. In: *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015, s. 25. ISBN 978-80-7338-151-6.

4.3 Úmluva Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami

Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami byla sjednána ve Vídni dne 20. prosince 1988. V České a Slovenské Federativní Republice vstoupila v účinnost dne 2. září 1991 jako sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 462/1991 Sb.

Úmluvu OSN lze považovat za jeden z prvních ucelených nástrojů mezinárodní spolupráce v trestních věcech zaměřených na odhalování a postih obchodu s drogami. V článku 3 vymezuje jednání, která mají smluvní státy postihovat jako trestné činy – především neoprávněné nakládání s OPL, prekursory či předměty určenými k pěstování nebo výrobě těchto látek, různé formy součinnosti včetně účastenství, praní peněz či podněcování. Klíčovým přínosem z hlediska tématu konopí je článek 3 odst. 2, který smluvním státům poprvé ukládá, opět s výhradou jejich ústavních pravidel, kriminalizovat rovněž úmyslné přechovávání, získávání nebo pěstování OPL pro osobní potřebu.⁵⁵

Úmluva dále komplexně upravuje pravidla pro ukládání sankcí, zabavování výnosů z trestné činnosti, vzájemnou právní pomoc mezi smluvními státy a vydávání pachatelů.⁵⁶

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ Tamtéž, s. 27.

5 Limity pro nakládání s konopím v českém právním řádu

Česká právní úprava při nakládání s konopím rozlišuje tři režimy podle závažnosti jednání. Toto odstupňování vychází z principu subsidiarity trestní represe a umožňuje přiměřenou reakci státu na různé formy a intenzitu nežádoucího jednání.

5.1 Legální nakládání s konopím

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje podmínky, za kterých fyzické osoby mohou s konopím nakládat bez nutnosti povolení k zacházení. Tyto limity představují hranici, do které je nakládání s konopím legální a nevyvolává žádné sankční následky.

Povolení k zacházení se nevyžaduje k přechovávání omamné látky konopí nebo jiné návykové látky získané zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny THC fyzickými osobami staršími 21 let pro vlastní potřebu za těchto limitů.

Tab. 1: Maximální množství legálního přechovávání konopí

Místo přechovávání v obydlí ⁵⁷	Maximálně 100 gramů
Místo přechovávání mimo obydlí	Maximálně 25 gramů

Zdroj dat: Zákon č. 167/1998 Sb.⁵⁸

Povolení k zacházení se rovněž nevyžaduje pro pěstování, sklizení nebo zpracování rostliny konopí fyzickými osobami staršími 21 let pro vlastní potřebu, a to za těchto podmínek.

Tab. 2: Podmínky pro legální přechovávání rostliny konopí

Maximální počet rostlin	3 rostliny konopí
Místo pěstování	Nemovitost ve vlastnictví osoby nebo s jiným právním vztahem k ní
Účel	Výhradně pro vlastní potřebu

Zdroj dat: Zákon č. 167/1998 Sb.⁵⁹

⁵⁷ Obydlím se rozumí dům, byt či jiné prostory sloužící k bydlení, popřípadě příslušenství k nim náležící.

⁵⁸ § 5 odst. 12 zákona č. 167/1998 Sb.

⁵⁹ § 5 odst. 13 tamtéž.

5.2 Přestupkové jednání

Překročení zákonných limitů pro legální nakládání s konopím a přípravky obsahujícími OPL z konopí získaných, které však nedosahuje intenzity trestného činu, je postihováno jako přestupek.

Tab. 3: Přechovávání rostliny konopí v přestupkové rovině

Pěstování	4 až 5 rostlin konopí
Přechovávání v obydlí	100 až 200 gramů
Přechovávání mimo obydlí	25 až 50 gramů

Zdroj dat: Zákon č. 167/1998 Sb.⁶⁰

Pro osoby starší 15 let a mladší 21 let platí stejné horní limity, avšak dolní limit stanoven není. U těchto osob je přestupek jakékoliv množství do výše stanovené hranice pro přestupek. Za přestupek na úseku nakládání s konopím je možné uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.

5.3 Trestněprávní odpovědnost

Při překročení limitů stanovených pro přestupek nastupuje trestní odpovědnost podle trestního zákoníku. Pro přehlednost je i pro tuto kategorii uvedena tabulka zákonných limitů.

Tab. 4: Limity pro nabytí trestněprávní odpovědnosti přechovávání konopí

Pěstování	Více než 5 rostlin
Přechovávání v obydlí	Více než 200 gramů
Přechovávání mimo obydlí	Více než 50 gramů

Zdroj dat: Zákon č. 40/2009 Sb.⁶¹

⁶⁰ § 39 odst. 2 písm. a–d, f, g; odst. 7 zákona č. 167/1998 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ § 285 odst. 1, 2 písm. a), b) TZ.

6 Analýza skutkových podstat drogových trestných činů zaměřených na konopí

6.1 Nedovolená výroba a jiné nakládání s konopím dle § 283a TZ

Jedná se o privilegovanou skutkovou podstatu (ve vztahu k § 283 TZ), která se vztahuje výlučně na protiprávní jednání týkající se konopí. Do trestního zákoníku bylo toto ustanovení vloženo novelou č. 270/2025 Sb., která mimo jiné vyčlenila konopí z působnosti hlavního drogového trestného činu podle § 283 TZ a zakotvila pro něj samostatnou úpravu s mírnějšími sazbami trestu odnětí svobody.

Z hlediska systematiky umožňuje toto ustanovení nahlížet na konopí odděleně od ostatních OPL. Účelem § 283a TZ je přitom postihnout takové způsoby nakládání s konopím, které zákon považuje za společensky škodlivé natolik, že mají být řešeny trestním právem. Před účinností této novely bylo jakékoliv neoprávněné nakládání s konopím posuzováno právě podle § 283 TZ, tedy za stejných podmínek a ve stejných trestních sazbách jako nakládání s jinými OPL. Vyčlenění konopí do samostatného ustanovení tak představuje zásadní koncepční změnu, která reflektuje odlišnou míru společenské škodlivosti konopí ve srovnání s ostatními OPL.

Zákonodárce v § 283a odst. 1 TZ vymezil jednotlivé formy neoprávněné výroby či jiné nakládání s konopím prostřednictvím výčtu protiprávních jednání (výroba, dovoz, vývoz, nabízení, zprostředkování, ...). Ustanovení je kategorizované jako ohrožovací delikt, neboť pro vznik trestní odpovědnosti není třeba způsobení konkrétního škodlivého následku spočívajícího např. v újmě na zdraví osoby. K dokonání činu dochází již samotným uskutečněním některé ze zakázaných forem jednání.

Trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s konopím je tvořen jednou základní skutkovou podstatou a sedmi kvalifikovanými skutkovými podstatami, které reflektují vyšší typovou závažnost jednání a obsahují jednotlivé okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.

Pro přehlednost a jednoznačné navázání dalšího výkladu bude v následujících oddílech postupně analyzován § 283a TZ s úplným zněním každého odstavce.

6.1.1 Základní skutková podstata dle § 283a odst. 1 TZ

(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří konopí nebo přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku získanou z konopí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

Ustanovení § 283a odst. 1 TZ je základní skutková podstata trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s konopím, současně se však jedná o privilegovanou skutkovou podstatu trestného činu ve vztahu k § 283 odst. 1 TZ. Pro kvalifikaci skutku podle § 283a TZ musí být předmětem útoku konopí nebo přípravek obsahující OPL získanou z konopí.

Tento vztah je založen na principu speciality, a proto se při naplnění znaků § 283a odst. 1 TZ zásadně použije toto ustanovení přednostně před § 283 TZ. Zatímco § 283 odst. 1 TZ stanoví trest odnětí svobody na jeden rok až pět let, § 283a odst. 1 TZ počítá s trestní sazbou až na jeden rok. Ustanovení § 283 TZ se uplatní zejména tehdy, nejde-li o konopí, případně při souběhu s nakládáním s jinými OPL podle konkrétních okolností.

❖ Objekt

U tohoto TČ se promítá zájem společnosti na ochraně veřejného zdraví před riziky vyplývajícími z nekontrolovatelného nakládání s konopím.

❖ Objektivní stránka

Objektivní stránka tohoto trestného činu spočívá v jednání, kterým pachatel naplní alespoň jeden ze zákona předvídaných znaků – konopí či přípravek z něj neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří. Společným jmenovatelem těchto jednání je skutečnost, že směřují k uvedení konopí do nelegálního oběhu nebo k jeho předání jiné osobě. Tím se tato skutková podstata odlišuje od výroby a přechovávání pro vlastní potřebu, které je řešeno v rámci § 285 TZ.

Ačkoliv je konopí považováno za látku s nižším zdravotním a společenským rizikem oproti např. kokainu nebo heroinu, což zákonodárce vyjádřil mírnějším trestem odnětí svobody, stále podléhá zákonné regulaci. Nezbytnou podmínkou pro vznik trestní odpovědnosti je, aby tato látka obsahovala více než 1 % látek ze skupiny THC⁶². Látky s nižším obsahem nejsou předmětem tohoto trestného činu. Co se týče minimálního množství účinné látky, není stanovena spodní hranice množství. Trestný čin je dokonán

⁶² Srov. § 2 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 167/1998 Sb.

jakoukoli neoprávněnou výrobou nebo distribucí, pokud látka splňuje limit obsahu THC. Z hlediska dokazování je vždy rozhodné znalecké posouzení zajištěného materiálu.

Znak **neoprávněně** odkazuje na mimotrestní právní úpravu, zde konkrétně na zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách. Neoprávněně jedná ten, kdo s konopím nakládá bez příslušné licence či příslušného povolení k zacházení s těmito látkami.⁶³

Výrobou se rozumí jakákoliv činnost, jejímž výsledkem je získání produktu z konopí, ať jde o sušinu, extrakt či hašiš. Do této definice spadají i činnosti jako separace, čištění nebo postupy vedoucí ke zvýšení obsahu účinné látky THC.⁶⁴ Zpravidla se jedná o zpracování rostliny konopí, přičemž za výrobu se považuje i příprava zcela zanedbatelného množství, například jediné uživatelské dávky, a nemusí jít o systematickou či velkokapacitní produkci. Zásadní odlišnost od skutkové podstaty podle § 285 TZ spočívá v účelu jednání. Zatímco § 285 TZ postihuje pěstování rostliny konopí pro osobní potřebu, v tomto případě je cílem výroby následná distribuce dalším osobám.

Dovoz je definován jako přemístění konopí či přípravku z konopí ze zahraničí do České republiky, zatímco **vývoz** představuje opačný proces, tedy transport z České republiky do ciziny. **Průvoz** je znám spíše pod slovem tranzit. Jedná se o přepravu látky z jednoho cizího státu do druhého, přičemž území České republiky slouží pouze jako tranzitní prostor.⁶⁵

Nabídnutím se rozumí projev vůle pachatele poskytnout konopí jiné osobě. Nabídku lze chápat jak slovním návrhem, tak i neverbálním gestem, přičemž je zcela irelevantní výše zisku prodávajícího.⁶⁶ Pro vyvození trestní odpovědnosti je dostačující i jednorázová nabídka, přičemž není rozhodující, zda ji oslovená osoba přijala či nikoliv. Skutková podstata je naplněna samotným aktem nabídky jakéhokoliv, i minimálního množství látky.⁶⁷

⁶³ MAHDALÍČKOVÁ, J. In: *Zákon o návykových látkách: komentář*. Vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 110-111. ISBN 978-80-7552-617-5.

⁶⁴ Tamtéž, s. 101.

⁶⁵ JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 794. ISBN 978-80-7502-576-0.

⁶⁶ SOTOLAŘ, A a kol. In: *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení*. Institut vzdělávání Ministerstva spravedlnosti ČR, 2002, s. 56.

⁶⁷ JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 794. ISBN 978-80-7502-576-0.

Zprostředkováním se rozumí jednání, které vytváří podmínky pro to, aby mezi sebou mohly navázat kontakt osoby neoprávněně nakládající s konopím.⁶⁸ Jde o aktivní roli takzvaného prostředníka, jehož úkolem je propojit stranu nabídky (distributora či pěstitele) se stranou poptávky (zájemcem), případně výrobce s distributorem. Tato činnost zahrnuje širokou škálu aktivit od pouhého předání kontaktu, přes sjednání konkrétních podmínek obchodu, až po domluvení času a místa předání. Podstatné je, že zprostředkovatel sám s konopím nemusí vůbec přijít do fyzického styku, jeho přínos spočívá v umožnění transakce mezi dvěma dalšími subjekty.⁶⁹

Prodejem se rozumí faktické odevzdání konopí kupujícímu za úplatu. Nerozhoduje přitom, zda je novým majitelem konopí konečný konzument nebo další distributor, který látku posílá dál do oběhu.⁷⁰ Společným znakem prodeje, stejně jako nabízení či zprostředkování, je nutnost, aby toto jednání směřovalo vůči jiné osobě, než je pachatel sám.

Pojem **jinému jinak opatří** slouží jako legislativní pojistka pokrývající způsoby distribuce, které nelze zařadit pod prodej či zprostředkování. Jde o situace, kdy pachatel obstará konopí pro třetí osobu jakýmkoliv jiným způsobem, než který zákon v § 283a odst. 1 TZ výslovně jmenuje.⁷¹ Jako typické příklady takového jednání lze uvést darování, směnu nebo krádež.⁷²

Z hlediska následku je trestný čin koncipován jako ohrožovací delikt. K jeho dokonání není třeba, aby vznikla konkrétní újma na zdraví, postačí samotné ohrožení chráněného zájmu prostřednictvím neoprávněné výroby a nakládání s konopím.

❖ Subjekt

Subjektem trestného činu neboli pachatelem, může být jakákoliv osoba, neboť § 283a TZ nestanovuje pro pachatele speciální podmínky. Může jím být kterákoli fyzická osoba trestně odpovědná, což znamená, že v době spáchání činu dovršila patnáctý rok

⁶⁸ ŠÁMAL, P a kol. In: *Trestní právo hmotné*. 9., přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2022, kap. VII §3. ISBN 978-80-7598-764-8.

⁶⁹ SOTOLAŘ, A a kol. In: *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení*. Institut vzdělávání Ministerstva spravedlnosti ČR, 2002, s. 56-57.

⁷⁰ JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 794. ISBN 978-80-7502-576-0.

⁷¹ SOTOLAŘ, A a kol. In: *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení*. Institut vzdělávání Ministerstva spravedlnosti ČR, 2002, s. 57.

⁷² ŠÁMAL, P a kol. In: *Trestní právo hmotné*. 9., přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2022, kap. VII §3. ISBN 978-80-7598-764-8.

věku a při páčání tohoto trestného činu byla přičetná.⁷³ Z hlediska dělení subjektu jde o subjekt obecný.

❖ Subjektivní stránka

Subjektivní stránka trestného činu vyžaduje úmyslné zavinění, neboť ustanovení přímo nespecifikuje možnosti zavinění z nedbalosti podle § 13 odst. 2 TZ. Pachatel musí vědět, že s konopím nakládá neoprávněně, a chtít tak činit (úmysl přímý) nebo být srozuměn s tím, že může svým jednáním porušit zájem chráněný trestním zákonem (úmysl nepřímý).

6.1.2 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 2 TZ

(2) Odnětím svobody až na dvě léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve větším rozsahu.

Pojem **větší rozsah** není v trestním zákoníku explicitně definován. Jde o normativní pojem, jehož konkrétní obsah je třeba dovodit z judikatury NS a ÚS. Pro stanovení rozsahu u konopí je rozhodující nejen hmotnost rostlinného materiálu, ale i čistá váha účinné látky THC.

Za větší rozsah se považuje množství odpovídající desetinásobku hranice stanovené pro množství větší než malé.⁷⁴ Dané posouzení s odkazem na přílohu trestního kolegia NS z roku 2013 zakládá následující:

- konopí (marihuana): více než 100 gramů sušiny s obsahem nejméně 10 gramů THC,
- pryskyřice z konopí (hašiš): více než 50 gramů s obsahem nejméně 10 gramů THC.⁷⁵

Stanovisko z roku 2013 vzniklo pro tehdejší trestněprávní úpravu. Nový § 283a TZ sice přebírá koncept rozsahů, ale je možné, že NS v budoucnu vydá nové stanovisko specificky pro tento trestný čin, které zohlední změněný kontext dekriminizace přechovávání konopí pro vlastní potřebu. Prozatím se však v praxi vychází ze stávajících hodnot obsažených ve zmíněném stanovisku.

⁷³ JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 208. ISBN 978-80-7502-576-0.

⁷⁴ Stanovisko NS ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013; Nález ÚS ČR ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 98/20, bod 49.

⁷⁵ Příloha k stanovisku sp. zn. Tpjn 301/2013.

Obsažená okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby je jinou skutečností (§ 17 písm. b) TZ). Z hlediska zavinění postačí zavinění z nedbalosti.

6.1.3 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 3 TZ

(3) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) jako člen organizované skupiny,*
- b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,*
- c) ve značném rozsahu.*

První z těchto zmíněných okolností je spáchání tohoto trestného činu jako **člen organizované skupiny**. Pachatel jednající jako člen organizované skupiny je součástí uskupení minimálně tří osob, přičemž každý z členů plní odlišnou funkci při realizaci trestného činu. Činnost takového uskupení se vyznačuje plánovitým a koordinovaným postupem, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného spáchání trestného činu a současně i jeho společenskou škodlivost. Na rozdíl od organizované zločinecké skupiny ve smyslu § 129 TZ není u organizované skupiny vyžadována formální hierarchická struktura s prvky nadřízenosti a podřízenosti, ani její zaměření na soustavné páčání úmyslné trestné činnosti. Organizovaná skupina představuje kvalitativně nižší stupeň kolektivního páčání trestné činnosti, přičemž samotný trestní zákoník ji výslovně nedefinuje.⁷⁶ Pro trestní odpovědnost podle tohoto ustanovení je nezbytné, aby si byl pachatel vědom své příslušnosti k organizované skupině. Jedná se opět o jinou skutečnost. Dle logického výkladu se vyžaduje úmyslná forma zavinění.

Druhým důvodem pro aplikaci vyššího trestu odnětí svobody je speciální recidiva, kdy pachatel znovu spáchal delikt podle odstavce 1, ačkoliv byl **v posledních třech letech za totožné jednání odsouzen nebo potrestán**. Zákonodárce touto okolností reaguje na situaci, kdy preventivní funkce předchozího odsouzení selhala a pachatel se navzdory uložené sankci dopustil stejného typu trestné činnosti. Rozhodující není povaha předchozí sankce. Může mít libovolnou podobu, nemusí se jednat pouze o trest odnětí svobody. Podmínka předchozího potrestání je splněna i tehdy, pokud byl pachatel sankcionován za závažnější formu téhož trestného činu, která v sobě základní skutkovou podstatu zahrnovala, nebo za jiný trestný čin, jehož součástí bylo jednání naplňující znaky

⁷⁶ Usnesení NS ČR ze dne 26. 7. 2023, sp. zn. 5 Tdo 655/2023.

§ 283a odst. 1 TZ, a to včetně jakékoliv formy účastenství.⁷⁷ Tříletá lhůta se odvíjí odlišně v závislosti na charakteru sankce. U odsouzení počíná běžet dnem nabytí právní moci soudního rozhodnutí, ať už se jedná o rozsudek či trestní příkaz. U potrestání je rozhodný den, kdy byl uložený trest vykonán, popřípadě den podmíněčného propuštění z jeho výkonu.⁷⁸ U této jiné skutečnosti postačí zavinění z nedbalosti.

Poslední okolnost je spáchání trestného činu uvedeného v odstavci 1 ve **značném rozsahu**. Stejně jako u pojmu větší rozsah není ani značný rozsah v trestním zákoníku výslovně definován. Podle ustálené judikatury platí pro určení jednotlivých rozsahových pásem „desetinásobný princip“. Značný rozsah tak představuje desetinásobek množství stanoveného pro větší rozsah u:

- konopí (marihuana): více než 1 000 gramů sušiny s obsahem nejméně 100 gramů THC,
- pryskyřice z konopí (hašiš): více než 500 gramů s obsahem nejméně 100 gramů THC.

6.1.4 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 4 TZ

(4) Odnětím svobody až na pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) ve velkém rozsahu,*
- b) vůči dítěti.*

Prvním znakem v tomto odstavci je spáchání trestného činu ve **velkém rozsahu**. V souladu s „desetinásobným principem“ se bude jednat o desetinásobek množství stanoveného pro značný rozsah. Konkrétní množství je následující:

- konopí (marihuana): více než 10 000 gramů sušiny (tj. 10 kg) s obsahem nejméně 1 000 gramů THC (tj. 1 kg),
- pryskyřice z konopí (hašiš): více než 5 000 gramů (tj. 5 kg) s obsahem nejméně 1 000 gramů THC (tj. 1 kg).

⁷⁷ JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 9. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 323. ISBN 978-80-7502-637-8.

⁷⁸ ŠÁMAL, P a kol. In: *Trestní zákoník II*. 2. vyd. Velké komentáře. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2862. ISBN 978-80-7400-428-5.

Podle trestního zákoníku se **dítětem** rozumí osoba mladší osmnácti let. Tato definice platí pro všechna ustanovení trestního zákoníku, pokud konkrétní znění ustanovení nestanoví jinak.⁷⁹ Jednání namířené proti dítěti představuje kvalifikační znak, který odráží potřebu posílené ochrany nezletilých před škodlivými účinky omamné látky, v tomto případě THC. Nezletilé osoby jsou zvláště zranitelné z důvodu snadné manipulace a případně vyvíjeného nátlaku, a to zejména kvůli nedokončenému psychickému vývoji, omezeným životním zkušenostem a nižší schopnosti kritického hodnocení situací. Z lékařského hlediska je u této věkové skupiny prokázáno vyšší riziko vzniku závislosti a vážnějších zdravotních následků spojených s užíváním THC, protože k tomu dochází v době, kdy se nervový systém ještě plně nevyvinul.⁸⁰ Pro naplnění této zvlášť přitěžující okolnosti není potřeba, aby pachatel věk oběti prokazatelně znal. Stačí, pokud mohl a měl vzhledem ke vzhledu osoby a dalším okolnostem rozumně předpokládat, že jde o nezletilého.

Tato jiná skutečnost umožňuje spáchat takto kvalifikovaný trestný čin z nedbalosti. Pachatel nese odpovědnost za nesprávné posouzení věku osoby, které nabízí nebo distribuuje nelegální substanci.

6.1.5 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 5 TZ

(5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,*
- b) ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.*

Pojem **značný prospěch** lze vykládat obdobně jako v případě § 283 odst. 3 písm. b) TZ, ke kterému NS dne 28. ledna 2021 vydal usnesení, z něhož se vychází v praxi. Podle tohoto usnesení se značným prospěchem rozumí skutečný čistý zisk, který pachatel získal pro sebe nebo pro jiného. Pro jeho stanovení je nutné od celkové získané částky odečíst relevantní náklady, a to pouze ty, které byly nezbytné přímo pro opatření, výrobu nebo zpracování OPL. Relevantními náklady jsou v tomto případě myšleny například výdaje na osivo či sazenice, hnojiva, substráty, elektrickou energii pro pěstírnu nebo zpracovatelské pomůcky. Naopak nezapočítávají se výdaje jako pořízení

⁷⁹ JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 9. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 201. ISBN 978-80-7502-637-8.

⁸⁰ *The health effects of cannabis and cannabinoids: the current state of evidence and recommendations for research*. Washington, DC: National Academies Press, 2017, s. 268, 342. ISBN 978-0-309-45304-2.

nemovitostí, byť za účelem vybudování pěstírny, stravné, odměny spolupachatelům, úhrada telekomunikační služby či pohonných hmot pro dopravu.⁸¹

Pro určení konkrétní výše značného prospěchu je třeba vyjít ze související zákonné úpravy. Trestní zákoník neobsahuje samostatnou obecnou definici pojmu „prospěch“. Ustanovení § 138 odst. 2 TZ však stanoví, že se pro tyto účely vymezuje prospěch stejnými hodnotami jako jednotlivé druhy škody. Z tohoto principu vyplývá, že značným prospěchem se rozumí zisk činící nejméně 1 000 000 Kč, což odpovídá zákonné hranici pro značnou škodu podle § 138 odst. 1 TZ.⁸² Zákon formuluje tuto jinou skutečnost přímo s požadavkem na úmyslné zavinění. K dosažení prospěchu nemusí v konkrétním případě dojít.

Dosavadní vnímání pojmu značný prospěch pozměnil náleží ÚS dne 14. října 2025, který se zabýval výkladem tohoto znaku u trestného činu maření spravedlnosti podle § 347a TZ, konkrétně v odstavci 2 a odstavci 4 písm. c). Ačkoliv se tento náleží přímo týká § 347a TZ, lze jeho závěry analogicky vztáhnout i na výklad pojmu značný prospěch v tomto případě, neboť se jedná o totožný zákonný znak používaný napříč trestním zákoníkem. Závěrem tohoto náleží je, že prospěch nemusí být pouze majetkového charakteru, může spočívat i v jiných výhodách, jako je odvrácení trestního stíhání nebo odsouzení vlastní osoby nebo třetích osob. ÚS však současně stanovil, že při hodnocení nemajetkových výhod musí soudci podrobně a srozumitelně vyložit, proč je daný nemajetkový prospěch považován za „značný“. Pouhý odkaz na to, že hodnota odpovídá minimální hranici 1 000 000 Kč, ani konstatování o srovnatelné hodnotě bez dalšího vysvětlení není dostatečné.⁸³

Pojem organizovaná skupina již byl v předchozím textu objasněn. Rozdíl spočívá v tom, že **organizovaná skupina působí alespoň ve dvou státech**, přičemž jednou z nich může být i Česká republika. Pachatel přitom nemusí být členem organizované skupiny. Nezbytné je, aby byl pachatel v kontaktu s takovou skupinou a aby si byl vědom skutečnosti, že tato skupina vykonává svou činnost ve více státech⁸⁴. Ilustrativním případem může být přeprava konopí ze Slovenska do Německa s tranzitem přes území České republiky, kdy pachatel má povědomí o aktivitách skupiny a sám se účastní

⁸¹ Usnesení NS ČR ze dne 28. 1. 2021, sp. zn. 11 Tdo 701/2020.

⁸² JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 9. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 213-214. ISBN 978-80-7502-637-8.

⁸³ Nález ÚS ČR ze dne 14. 10. 2025, sp. zn. III. ÚS 2032/25.

⁸⁴ Usnesení NS ČR ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010.

protiprávní činnosti pouze na části transportu přes Českou republiku. U této jiné skutečnosti je na základě logického výkladu vyžadována úmyslná forma zavinění.

6.1.6 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 6 TZ

(6) Odnětím svobody na pět až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) ve větším rozsahu vůči dítěti nebo vůči dítěti mladšímu patnácti let,*
- b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.*

Zákonodárce tímto způsobem chrání zdravý vývoj **dětí** a reaguje na vyšší stupeň škodlivosti jednání pachatele, který cílí právě na tuto skupinu osob. Důvody zvýšené ochrany nezletilých, včetně lékařského hlediska, byly podrobně vyloženy v předchozím textu. U této jiné skutečnosti postačí nedbalostní forma zavinění.

Stejně jako v případě značného prospěchu se i zde vychází z principu zakotveného v § 138 odst. 1 TZ, podle něhož se prospěch vymezuje shodnými peněžitými hranicemi jako jednotlivé druhy škody. **Prospěch velkého rozsahu** tedy činí nejméně 10 000 000 Kč čistého zisku. Zde zákon u této jiné skutečnosti předpokládá úmyslnou formu zavinění.

6.1.7 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 7 TZ

(7) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,*
- b) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.*

Pojem **těžké újmy na zdraví** vymezuje § 122 odst. 2 TZ prostřednictvím dvou současně splněných podmínek. Zaprvé se musí jednat o vážnou poruchu zdraví, anebo o jiné vážné onemocnění. Zadruhé musí tato porucha nebo onemocnění spadat pod některou ze zákonem stanovených forem újmy, mezi něž patří zmrzačení, ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ochromení údu, ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohyzdění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, způsobení mučivých útrap nebo delší dobu trvající poruchy zdraví. Těžká újma na zdraví musí být přímo způsobena jednáním podle § 283a odst. 1 TZ, což znamená, že mezi jednáním a následkem musí existovat příčinná souvislost. Ve vztahu

k těžšímu následku v podobě těžké újmy na zdraví však podle § 17 písm. a) TZ postačuje zavinění z nedbalosti.⁸⁵

Druhé ustanovení v tomto odstavci vyžaduje kumulativní splnění obou podmínek, tedy **větší rozsah** a zároveň zaměření na **dítě mladší 15 let**. U této jiné skutečnosti postačí zavinění z nedbalosti.

6.1.8 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283a odst. 8 TZ

(8) Odnětím svobody na osm až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,*
- b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech v úmyslu získat značný prospěch pro sebe nebo pro jiného.*

První alternativa postihuje pachatele, který činem uvedeným v odstavci 1 způsobí **těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob**. Pojem těžké újmy na zdraví byl vyložen v rámci kvalifikované skutkové podstaty podle § 283a odst. 7 písm. a) TZ. Druhou alternativou je způsobení **smrti**, přičemž mezi jednáním pachatele a smrtí musí existovat příčinná souvislost. Pojem smrti je vykládán na základě poznatků lékařské vědy jako biologická smrt mozku, tedy takový stav organismu, u kterého je obnovení všech životních funkcí již vyloučeno.⁸⁶ Ve vztahu k těžším následkům v podobě způsobení těžké újmy na zdraví nejméně dvou osob nebo smrti ve smyslu § 17 písm. a) TZ postačuje zavinění z nedbalosti. Pokud by pachatel v souvislosti s tímto trestným činem úmyslně usmrtil jinou osobu, jednalo by se o souběh trestného činu vraždy podle § 140 TZ s trestným činem nedovolená výroba a jiné nakládání s konopím podle § 283a TZ.⁸⁷

Ustanovení § 283a odst. 8 písm. b) TZ vyžaduje kumulativní splnění dvou okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby. První z nich je spáchání činu ve spojení s **organizovanou skupinou působící ve více státech** a druhou je úmysl pachatele takovým jednáním získat pro sebe nebo pro jiného **značný prospěch**.

⁸⁵ JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 9. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 41-42, 193. ISBN 978-80-7502-637-8.

⁸⁶ Stanovisko NS ČR ze dne 31. 10. 1985, sp. zn. Tpjf 24/85.

⁸⁷ ŠÁMAL, P a kol. In: *Trestní zákoník II*. 2. vyd. Velké komentáře. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2873. ISBN 978-80-7400-428-5.

6.1.9 Trestnost přípravy

(9) *Příprava je trestná.*

Ustanovení § 283a odst. 9 TZ není skutkovou podstatou trestného činu, nýbrž je zde explicitně zakotvena trestnost přípravy. Tato úprava znamená, že přípravné jednání pachatele je trestné u těch kvalifikovaných forem tohoto trestného činu, které mají parametry zvlášť závažného zločinu. Obecně platí, že příprava je trestná pouze u zvlášť závažných zločinů, a to za podmínky výslovného zákonného stanovení.⁸⁸ Pojem zvlášť závažného zločinu je definován jako úmyslný trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby dosahující nejméně deseti let.⁸⁹

V případě § 283a TZ se trestnost přípravy s ohledem na zákonem stanovené tresty odnětí svobody aplikuje na odstavce 6 až 8.

6.2 Neoprávněné pěstování rostliny nebo houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jiné nakládání s ní pro vlastní potřebu dle § 285 TZ

Toto ustanovení bylo přeformulováno novelou č. 270/2025 Sb. Před touto novelou se tento trestný čin nazýval „*Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku*“. Tato změna reflektuje nový ucelený přístup české právní regulace nakládání s konopím, který se projevuje snížením trestů a také rozlišením mezi distribuční činností a neoprávněným nakládáním s konopím pro vlastní potřebu. Ve vztahu k trestnému činu neoprávněné přechovávání omamné nebo psychotropní látky nebo jedu pro vlastní potřebu podle § 284 se jedná o privilegovanou skutkovou podstatu.

Novela zavedla nové vyjádření limitů OPL, při jejichž neoprávněném nakládání již vzniká trestní odpovědnost. Namísto neurčitých dosavadních pojmů – tzn. rozsahů množství větší než malé, větší rozsah, značný rozsah nebo velký rozsah, došlo u konopí a u OPL získané z konopí ke konkrétnímu množstevnímu vyjádření.

Předmětný trestný čin je tvořen třemi základními skutkovými podstatami a dvěma kvalifikovanými skutkovými podstatami.

⁸⁸ JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 9. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 45-46. ISBN 978-80-7502-637-8.

⁸⁹ NOVOTNÝ, F a kol. In: *Trestní právo hmotné*. 4. aktualiz. a dopl. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 65. ISBN 978-80-7380-651-4.

Jedná se o základní skutkovou podstatu trestného činu, neboť jsou zde poprvé sepsány znaky trestného činu.

❖ Objekt

Objektem tohoto trestného činu je ochrana osoby před zdravotními riziky spojenými s pěstováním a užíváním konopí v množství větším, než stanovil zákonodárce. Na rozdíl od trestného činu podle § 283a TZ se zde nejedná o ochranu před distribuční činností, nýbrž o ohrožení zdraví jedince, který si konopí pěstuje pro vlastní účely.

❖ Objektivní stránka

Objektivní stránka trestného činu spočívá v neoprávněném pěstování, sklizení nebo zpracování více než 5 rostlin konopí. Nová právní úprava nevyžaduje zjištění přesné koncentrace THC, postačuje prokázání, že obsah látek ze skupiny THC přesahuje zákonný práh 1 %.

Znak „neoprávněně“ je definován stejně jako při jeho užití v § 283a TZ. Pojem odkazuje na zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a postihuje jednání bez příslušné licence či povolení k zacházení s těmito látkami.

Pěstováním se rozumí veškerá úmyslná činnost zahrnující sázení a péči o rostlinu. Pojmy sklizení a zpracování zahrnují sběr konopných rostlin a jejich následnou úpravu (sušení, třídění, ...), případně postupy vedoucí ke zvýšení obsahu účinné látky THC.

Druhá základní skutková podstata podle § 285 odst. 2 TZ postihuje neoprávněné přechovávání konopí anebo jiné OPL získané zpracováním konopí pro vlastní potřebu. Zákonodárce zde rozlišuje dvě situace podle místa přechovávání – v obydlí a mimo obydlí pachatele. Pokud pachatel pěstuje méně než 5 rostlin konopí, avšak celkové množství přechovávané konopné látky přesahuje v obydlí 200 gramů nebo mimo obydlí 50 gramů, bude trestně odpovědný podle tohoto ustanovení.

Třetí základní skutková podstata podle § 285 odst. 3 TZ se vztahuje na neoprávněné nakládání s jinými rostlinami obsahujícími OPL než s rostlinou konopí a dále na houby obsahující OPL (např. lysohlávky, durman, šalvěj divotvorná, mák setý). Protiprávní jednání spočívá v pěstování, sklizení, sbírání nebo zpracovávání takové rostliny nebo houby pro vlastní potřebu v množství větším než malém. Za stejných podmínek je pachatel trestně odpovědný rovněž tehdy, přechovával-li pro vlastní potřebu v množství větším než malém OPL získanou zpracováním takové rostliny nebo houby.

Nová právní úprava nezpochybňuje dosavadní judikaturu NS, zejména stanovisko ze dne 4. prosince 2014, podle něhož dochází k nabytí dispozice nad rostlinou konopí již v okamžiku vypěstování rostliny konopí. Následující fáze týkající se sklizení rostliny a jejího následného zpracování nemají na tuto právní kvalifikaci již zásadní vliv.⁹⁰

Daný trestný čin je ohrožovací povahy. Pro jeho dokonání není vyžadováno způsobení konkrétní škody na zdraví. Postačuje již samotné působení ohrožení zákonem chráněného zájmu, a to skrze neoprávněné pěstování, sklizení či zpracovávání rostliny konopí pro vlastní spotřebu v množství překračujícím zákonem stanovené hranice.

❖ Subjekt

Subjektem trestného činu může být kterákoliv osoba, jež je trestně odpovědná, neboť daný trestný čin nestanovuje pro pachatele speciální požadavky. Jedná se tedy o subjekt obecný.

❖ Subjektivní stránka

Z hlediska subjektivní stránky se vyžaduje úmyslná forma zavinění s ohledem na znění § 13 odst. 2 TZ.

6.2.1 Kvalifikované skutkové podstaty trestného činu obsažené v § 285 TZ

Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby upravují odst. 4 a 5 § 285 TZ. Zákonodárce zachovává princip proporcionality trestu, kdy vyšší sankce odpovídá vyššímu rozsahu protiprávního jednání.

Tab. 5: Limity kvalifikovaných skutkových podstat dle § 285 TZ

	Pěstované rostliny konopí (odst. 1)	Sušina v obydlí (odst. 2a)	Sušina mimo obydlí (odst. 2b)	Jiné rostliny/houby obsahující OPL (odst. 3)	Trest odnětí svobody
§ 285 odst. 4 TZ	Více než 50	Více než 2 000 g	Více než 500 g	Větší rozsah	Až na 3 roky
§ 285 odst. 5 TZ	Více než 500	Více než 20 000 g	Více než 5 000 g	Značný rozsah	6 měsíců až 5 let

Zdroj dat: Zákon č. 40/2009 Sb.⁹¹

⁹⁰ Stanovisko trestního kolegia NS ČR ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. Tpjn 300/2014.

⁹¹ § 285 odst. 4, 5 zákona č. 40/2009 Sb.

7 Rozhovor s odborníkem z policejní praxe

Předchozí kapitoly této bakalářské práce se zabývaly trestněprávní úpravou nakládání s konopím z perspektivy právní teorie a legislativní analýzy. Pro získání uceleného obrazu o zkoumané problematice je však nezbytné teoretické poznatky konfrontovat s poznatky z praxe. Trestněprávní normy totiž nepůsobí izolovaně. Jejich skutečný dopad na společenské vztahy je určen způsobem, jakým jsou uplatňovány orgány činnými v trestním řízení. Právě proto je tato kapitola věnována strukturovanému rozhovoru s odborníkem, který se problematikou neoprávněného nakládání s OPL (včetně konopí) dlouhodobě zabývá ve své každodenní praxi.

Respondent působí na 2. oddělení obecné kriminality odboru obecné kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, kde zastává pozici vedoucího pracovní skupiny TOXI. V rámci své profesní činnosti se specializuje na odhalování, prověřování a vyšetřování drogové trestné činnosti, a to včetně trestných činů spojených s neoprávněným pěstováním, výrobou a distribucí konopí. Díky svému dlouholetému působení na uvedené pozici disponuje rozsáhlými praktickými zkušenostmi s aplikací trestněprávních norem vztahujících se k nakládání s konopím, a to jak ve znění účinném před novelou č. 270/2025 Sb., tak po jejím přijetí. Kontakt na respondenta zprostředkoval vedoucí této bakalářské práce. Jméno respondenta není v této práci na doporučení vedoucího práce uváděno.

Pro účely tohoto výzkumu byla zvolena metoda strukturovaného rozhovoru, jež se vyznačuje předem stanoveným a závazným pořadím otázek, jejichž formulace je jednotná a neměnná. Rozhovor se sestával z jedenácti otázek, které byly respondentovi zaslány předem v písemné formě, aby měl dostatečný prostor pro přípravu odpovědí opřených o konkrétní poznatky z praxe a případně i o interní statistické údaje. Odpovědi byly respondentem zpracovány písemně a následně vyhodnoceny autorem bakalářské práce.

Tematicky se otázky zaměřují na několik vzájemně provázaných okruhů. **Prvním** z nich jsou praktické dopady novely č. 270/2025 Sb. na policejní činnost, včetně změn v právní kvalifikaci probíhajících trestních řízení, případného zániku trestnosti, proměn kriminality spojené s pěstírnami konopí a ochoty podezřelých osob spolupracovat s policejním orgánem (otázky č. 1, 3 a 4). **Druhý okruh** se věnuje problematice rozlišování legálního a nelegálního nakládání s konopím v terénní praxi a novým způsobům obcházení legislativy ze strany pachatelů (otázky č. 2 a 6). **Třetí okruh** se

zabývá vlivem dílčí legalizace konopí na strukturu a dynamiku černého trhu s OPL, na distribuci a užívání jiných OPL a na rizika spojená s liberalizací z hlediska veřejné bezpečnosti (otázky č. 5, 7 a 8). **Čtvrtý okruh** směřuje k identifikaci problematických aspektů platné právní úpravy z pohledu orgánů činných v trestním řízení a k formulaci podnětů pro případné legislativní změny (otázky č. 9 a 10). **Závěrečná otázka** č. 11 se pak zaměřuje na predikci budoucího vývoje drogové trestné činnosti spojené s konopím, včetně fenoménu syntetických a polosyntetických kanabinoidů. Přepis rozhovoru je uveden v příloze I této práce, přičemž je stylisticky upraven tak, aby byla zachována autenticita sdělení.

7.1 Vyhodnocení rozhovoru

Strukturovaný rozhovor poskytl cenné poznatky o praktických dopadech novely trestního zákoníku č. 270/2025 Sb. na činnost orgánů činných v trestním řízení. Analýzou odpovědí respondenta lze identifikovat několik klíčových problémových oblastí, které si zasluhují bližší rozbor a k nimž budou následně formulovány návrhy možných řešení.

7.1.1 Identifikované problémy

❖ **Disproporce kvalifikované skutkové podstaty § 283a odst. 6 písm. a) TZ**

Z odpovědí respondenta vyplývá, že za nejproblematictější ustanovení celé novely je z pohledu policejní praxe považována kvalifikovaná skutková podstata podle § 283a odst. 6 písm. a) TZ. Respondent upozorňuje na dvojí problematičnost tohoto ustanovení. V rovině praktické spočívá problém ve skutečnosti, že osobou podezřelou z takového jednání je zpravidla jiná osoba mladší patnácti či osmnácti let, jejíž kriminalizace je procesně náročná a ve výsledku končí bez reálného potrestání a nápravného účinku. V rovině systematické pak respondent poukazuje na zjevný hodnotový nesoulad s ekvivalentní úpravou podle § 283 TZ, neboť za poskytnutí metamfetaminu nebo tablety extáze (dále jen „MDMA“) dvanáctiletému dítěti hrozí pachateli trest odnětí svobody v rozpětí jednoho roku až pěti let, zatímco za poskytnutí konopí témuž dítěti trest pěti až deseti let. Tato disproporce narušuje vnitřní systematičnost trestního zákoníku a je v rozporu se zásadou přiměřenosti trestní represe. Jako sekundární důsledek respondent zmiňuje rovněž skutečnost, že takto kvalifikovaný trestný čin, naplňující znaky této skutkové podstaty trestného činu, spadá do věcné příslušnosti policejních útvarů krajských ředitelství policie, čímž hrozí jejich zahlcení prověřováním skutků, které jsou svou povahou mnohdy bagatelní.

❖ **Nedostatečné možnosti terénní detekce obsahu THC**

Rozlišování legálního a nelegálního nakládání s konopím na základě koncentrace účinné látky THC naráží podle respondenta v praxi na zcela nedostatečné technické kapacity Policie ČR. Jak respondent podrobně popisuje, jednorázové orientační testy fungují s uspokojivou spolehlivostí u rostlinné sušiny, avšak při detekci u živých rostlin v terénu často selhávají. Policie ČR přitom disponuje velmi omezeným množstvím přístrojů pro mobilní spektrometrii a jejich zajištění v rozumném čase na místě zásahu je často nemožné. Policejní orgán tak stojí před dilematem – buď zajistí veškerý rostlinný materiál a odešle jej na znalecké pracoviště, čímž riskuje uplatnění náhrady škody při neprokázání nadlimitního obsahu THC, nebo ponechá materiál na místě a zajistí pouze reprezentativní vzorek, což je spojeno s nutností střežit zbylé rostliny a s časovými prodlevami. Respondent dále upozorňuje, že tento stav zásadně komplikuje realizaci zákroků proti osobám, které svou trestnou činnost cíleně zastírají tvrzením o pěstování konopí obsahujícího CBD, přičemž uvádí konkrétní případ pěstírny, v níž provozovatel účelově umisťoval klony s nižším obsahem THC při okrajích pěstebního prostoru.

❖ **Zastírání trestné činnosti prostřednictvím účelového rozdělování pěstíren**

Z odpovědi respondenta vyplývá, že v praxi přetrvává *modus operandi*, při němž provozovatelé větších pěstíren účelově rozdělují pěstované rostliny mezi více osob tak, aby každá z nich formálně nepřekračovala zákonem stanovený limit. Respondent uvádí příklad, kdy při pěstování čtyřiceti rostlin v jednom objektu navštěvovaném deseti osobami tyto osoby tvrdí, že každá pěstuje pouze čtyři rostliny a nehodlá je dále zpracovávat, čímž se formálně dopouštějí pouze přestupku. Novela tento problém nejen neřeší, ale stanovením konkrétního počtu tří povolených rostlin poskytuje pachatelům přesnější vodítko pro kalkulaci obcházení zákona se snahou uniknout trestnímu postihu.

❖ **Nedostatečná regulace syntetických a polosyntetických kanabinoidů**

Ačkoli se tento problém netýká přímo novely č. 270/2025 Sb., respondent jej opakovaně a důrazně zmiňuje jako kontextuálně neoddělitelný od problematiky dílčí legalizace konopí. Podle jeho poznatků i poznatků sdílených s kolegy specialisty na linii TOXI představuje dynamicky se rozvíjející trh se syntetickými a polosyntetickými kanabinoidy aktuálně palčivější problém než samotné konopí. Tyto látky, distribuované často v podobě cukrovinek či tzv. sběratelských předmětů prostřednictvím maloobchodních prodejen, ve skupinách nezletilých a mladistvých vytlačují tradiční návykové látky včetně konopí. Respondent přitom zdůrazňuje, že kompetence

jednotlivých orgánů veřejné moci nejsou v oblasti kontroly těchto výrobků dosud vyjasněny.

7.1.2 Návrhy řešení

Na základě identifikovaných problémů lze ve světle poznatků získaných z rozhovoru s respondentem formulovat následující návrhy řešící identifikované problémy.

K disproporci § 283a odst. 6 písm. a) TZ se jeví jako nezbytná novelizace tohoto ustanovení spočívající ve snížení trestní sazby tak, aby odpovídala systematické trestních sazeb u ekvivalentních skutkových podstat podle § 283 TZ. Vhodným řešením by bylo stanovení trestní sazby v rozpětí jednoho roku až pěti let odnětí svobody, čímž by byla zachována zvýšená ochrana dětí mladších patnácti let při současném respektování zásady proporcionality. Jako vedlejší efekt by takto právně kvalifikovaný skutek zůstal ve věcné příslušnosti územních odborů policie České republiky, čímž by nedocházelo k neúčelnému zatěžování krajských policejních útvarů služeb kriminální policie a vyšetřování.

K nedostatečným možnostem terénní detekce je třeba navrhnout systematické navýšení počtu přístrojů pro mobilní spektrometrii dostupných Policii ČR a Generálnímu ředitelství cel, včetně zavedení mechanismu pro jejich operativní distribuci v rámci jednotlivých krajských ředitelství. Současně by měl být legislativně upraven postup zajišťování rostlinného materiálu v případech důvodného podezření na překročení limitu THC, a to způsobem, který minimalizuje riziko uplatnění nároků na náhradu škody při negativním výsledku expertizy a zároveň chrání práva dotčených osob.

K problému účelového rozdělování pěstíren by bylo řešením stanovení maximálního počtu rostlin na pěstební prostor bez ohledu na počet osob, které jej užívají.

K nedostatečné regulaci syntetických a polosyntetických kanabinoidů je třeba navrhnout urychlenou legislativní úpravu, která jednoznačně vymezení kompetence jednotlivých orgánů veřejné moci při kontrole výrobků obsahujících tyto látky, a to včetně zavedení povinnosti deklarovat skutečné složení takových výrobků a zákazu jejich prodeje osobám mladším osmnácti let. Respondent sám naznačuje, že jednou z cest, jak synteticky upravené kanabinoidy z trhu vytěsnit, by mohla být plná legalizace rostlinného konopí na úroveň regulovaného a zdaněného tabákového výrobku.

8 Komparace české trestněprávní úpravy konopí s odpovídající právní úpravou ve Spolkové republice Německo

Německo patří mezi evropské státy, které v posledních letech přistoupily k zásadní proměně trestněprávní regulace konopí. Dne 27. března 2024 byl ve Spolkové sbírce zákonů (*Bundesgesetzblatt*) publikován zákon měnící dosavadní přístup ke konopí pod názvem *Cannabisgesetz* (pod zkratkou CanG), který nabyl účinnosti dne 1. dubna 2024. Stěžejní součástí tohoto zákona je zákon o nakládání s konopím pro spotřební účely pod názvem *Konsumcannabisgesetz* (dále také „KCanG“), čímž se Německo připojuje k liberálnějšímu přístupu k regulaci konopí v Evropě po vzoru např. Malty, která se v prosinci roku 2021 stala prvním členským státem EU, jenž legalizoval rekreační užívání konopí.

Německý zákonodárce zvolil cestu částečné legalizace. Dosavadní úprava v rámci německého zákona o OPL pod názvem *Betäubungsmittelgesetz* (pod zkratkou BtMG) byla ve vztahu ke konopí nahrazena novým samostatným zákonem KCanG. Tento zákon upravuje jak povolené formy nakládání s konopím (přechovávání, pěstování, získávání prostřednictvím pěstitelských spolků), tak trestní a správní sankce za překročení stanovených limitů.

8.1 Vzájemné porovnání limitů týkajících se dovoleného a nedovoleného nakládání s konopím

Jak česká, tak německá právní úprava stanovují kvantitativní limity, v jejichž rámci je nakládání s konopím pro vlastní potřebu dospělých osob dovolené. Dále definují právní hranice, jejichž překročení zakládá trestní odpovědnost. Mezi oběma hranicemi se u obou úprav nachází přestupkové pásmo, v němž je překročení povolených limitů postihováno jako přestupek. Následující tabulka přehledně porovnává tyto limity.

Tab. 6: Srovnání pravidel pro přechovávání a pěstování konopí v České republice a Německu

			Česká republika	Německo
Věková hranice pro legální nakládání s konopím			21 let	18 let
Přechovávání konopí	V obydli	Dovolené jednání	Max. 100 g	Max. 50 g
		Přestupek	101–200 g	51–60 g
		Trestný čin	Více než 200 g	Více než 60 g
	Mimo obydli	Dovolené jednání	Max. 25 g	Max. 25 g
		Přestupek	26–50 g	26–30 g
		Trestný čin	Více než 50 g	Více než 30 g
Pěstování konopí		Místo pěstování	Obydli osoby	Bydliště nebo obvyklý pobyt osoby
		Dovolené jednání	Max. 3 rostliny	Max. 3 rostliny
		Přestupek	4–5 rostlin	X
		Trestný čin	Více než 5 rostlin	Více než 3 rostliny
Zdroj konopí			Pouze vlastní pěstování	Vlastní pěstování či získání od pěstitelského spolku

Zdroj dat: Zákon č. 167/1998 Sb., zákon č. 40/2009 Sb., *Konsumcannabisgesetz*.⁹²

Z tabulky vyplývá několik podstatných rozdílů. Zatímco česká právní úprava pracuje s jedinou věkovou hranicí 21 let, pod níž je jakékoli nakládání s konopím pro osobní potřebu postihováno (alespoň jako přestupek), německý zákonodárce zvolil odstupňovaný model. Základní věková hranice pro legální nakládání s konopím je sice stanovena na 18 let, avšak pro osoby ve věku 18–21 let platí zvláštní ochranný režim. Tyto osoby mohou v rámci pěstitelských spolků odebírat pouze konopí s obsahem THC nepřesahujícím 10 % a jejich měsíční limit odběru je snížen z 50 g na 30 g.

⁹² § 5 odst. 12 písm. a), b), § 39 odst. 2 písm. a)–d), f), g) zákona č. 167/1998 Sb.; § 285 odst. 1, 2 písm. a), b) zákona č. 40/2009 Sb.; § 3 odst. 1, 2 body 1, 2, § 9 odst. 1, § 11 odst. 1, 2, § 34 odst. 1 bod 1 písm. a)–c), § 36 odst. 1 bod 1 písm. a), b) *Konsumcannabisgesetz*.

Obě právní úpravy přitom vytvářejí mezi beztrestným nakládáním a trestním postihem přestupkové pásmo. Pozoruhodné je rovněž to, že česká úprava umožňuje beztrestné pěstování nejvýše 3 rostlin, avšak trestný čin podle § 285 odst. 1 TZ nastává teprve při překročení počtu 5 rostlin, čímž vzniká přestupkové pásmo u 4 a 5 rostlin. Německá právní úprava naproti tomu stanoví jednotnou hranici 3 rostlin, jejíž překročení bez dalšího zakládá trestní odpovědnost.

Německá právní úprava je oproti české propracovanější v tom, že zakotvuje institut pěstitelských spolků (*Anbauvereinigungen*), které představují legální zdroj konopí pro dospělé osoby. V české právní úpravě legální zdroj rekreačního konopí mimo vlastní pěstování chybí, což lze považovat za jeden z hlavních aplikačních nedostatků. V tomto kontextu je vhodné zmínit, že otázka zavedení pěstitelských spolků byla v roce 2025 předmětem legislativní iniciativy na půdě Poslanecké sněmovny. Při projednávání novely trestního zákoníku, trestního řádu a dalších souvisejících zákonů byly předloženy pozměňovací návrhy, které počítaly s vytvořením nového zákona s názvem „*Zákon o nakládání s konopím*“. Tyto návrhy měly mimo jiné zakotvit institut pěstitelských spolků určených pro potřebu registrovaných členů, inspirovaný německým modelem. Tato část návrhu však nakonec nebyla schválena.⁹³ Institutu pěstitelských spolků se autor podrobněji věnuje v podkapitole 8.7.

8.2 Systematika trestních ustanovení

KCanG soustřeďuje veškerou právní regulaci nakládání s konopím do jediného právního předpisu. Hlavní ustanovení trestněprávní povahy je obsaženo v § 34 KCanG, který v rámci jednoho paragrafu s pěti odstavci postihuje veškerá jednání mající povahu trestného činu – od základní skutkové podstaty (odst. 1), přes trestnost pokusu (odst. 2), zvláště závažné případy jednání (odst. 3), zločiny (odst. 4) až po nedbalostní jednání (odst. 5).

Ustanovení § 35 KCanG pak umožňuje zmírnění či upuštění od trestu za splnění konkrétních podmínek a ustanovení § 35a KCanG upravuje možnost upuštění od trestního stíhání. Přestupková jednání nižší typové závažnosti jsou upravena v § 36 KCanG.

Česká právní úprava je oproti tomu roztržena do několika právních předpisů. Trestní odpovědnost za nedovolené nakládání s konopím je upravena v § 283a TZ,

⁹³ Pozměňovací a jiné návrhy ze dne 24. 4. 2025, sp. zn. 861/4.

zatímco trestní odpovědnost za neoprávněné pěstování a přechovávání konopí pro vlastní potřebu je zakotvena v samostatném § 285 TZ. Odpovědnost za přestupek je pak upravena nikoli v trestním zákoníku, nýbrž v hlavě X zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách.

Při hodnocení obou přístupů je však nutné přihlédnout k širšímu kontextu. Německý právní řád je tradičně charakteristický rozsáhlým vedlejším trestním právem (*Nebenstrafrecht*), v důsledku čehož jsou trestní sankce obsaženy v řadě zvláštních zákonů mimo vlastní trestní zákoník (*Strafgesetzbuch*). KCanG je pouze jedním z mnoha speciálních zákonů obsahujících trestní ustanovení.

8.3 Trestné činy podle § 34 KCanG⁹⁴

Následující výklad ustanovení KCanG v této podkapitole vychází z vlastního překladu autora práce z německého originálu. Základní skutková podstata podle **§ 34 odst. 1 KCanG** stanoví trest odnětí svobody až na tři roky nebo peněžitý trest. Odstavec 1 obsahuje celkem 16 bodů, které postihují porušení zákazů a povinností stanovených zejména v § 2 KCanG, ale také v § 11 a § 17 KCanG.

Trestné je:

- přechovávání více než 30 gramů konopí (v případě květů, listů nebo jiného rostlinného materiálu dle hmotnosti po usušení) na jiném místě, než je místo bydliště nebo obvyklého pobytu pachatele,
- přechovávání celkem více než 60 gramů konopí,
- přechovávání více než tří živých rostlin konopí,
- pěstování více než tří rostlin konopí současně nebo pěstování rostlin konopí za jiným účelem než pro vlastní spotřebu,
- zpracování konopí,
- obchodování s konopím,
- dovoz, vývoz nebo průvoz konopí,
- prodej nebo distribuce konopí,
- poskytnutí konopí k bezprostřední spotřebě,
- podání konopí jiné osobě,
- jiné uvádění konopí na trh,
- opatření si konopí,

⁹⁴ § 34 *Konsumcannabisgesetz* (přeloženo autorem práce).

- získání nebo přijetí více než 25 gramů konopí denně nebo více než 50 gramů za měsíc⁹⁵,
- extrakce kanabinoidů z rostliny konopí,
- nakládání s konopím pro vědecké účely bez příslušného povolení podle § 2 odst. 4 věty 1 KCanG,
- pěstování nebo předání konopí bez povolení podle § 11 odst. 1 KCanG, tedy mimo režim povolených pěstitelských spolků,
- pěstování konopí v rozporu s § 17 odst. 1 větou 1, tedy pěstování osobami, které nejsou členy pěstitelského spolku.

Pokus je podle **§ 34 odst. 2 KCanG** trestný v uvedených případech kromě přechovávání a pěstování konopí, což je logické, neboť jde o trvalý stav, nikoli o jednání směřující k výsledku.

Zvlášť závažné případy podle **§ 34 odst. 3 KCanG** jsou trestány odnětím svobody od tří měsíců do pěti let. Zákon stanoví, že o zvlášť závažný případ se jedná zpravidla tehdy, pokud pachatel jedná z obchodních pohnutek, ohrožuje zdraví většího počtu osob, jako osoba starší 21 let předá či přenechá konopí dítěti nebo mladistvému, případně je přiměje ke spáchání nebo podpoře takového činu, anebo se dopustí jednání týkajícího se nikoli malého množství konopí.

Nejpřísnější kategorii trestných činů představují zločiny upravené v **§ 34 odst. 4 KCanG**, za které hrozí trest odnětí svobody nejméně dva roky, v méně závažných případech trest odnětí svobody od tří měsíců do pěti let. Tato kvalifikace dopadá na pachatele, který jedná z obchodních pohnutek v rámci zvlášť závažného případu, například provozuje rozsáhlý nelegální prodej konopí. Dále se uplatní v situaci, kdy osoba starší 21 let přiměje osobu mladší 18 let ke spáchání či podpoře trestného činu spojeného s nakládáním s konopím, typicky využitím mladistvého jako kurýra. Stejně přísně je postihováno jednání v rámci organizované skupiny, která byla vytvořena za účelem opakovaného páchaní činů týkajících se nikoli malého množství konopí, tedy například pro fungování dealerské sítě zásobující větší území. Tato kvalifikace se uplatní i v případě, kdy pachatel při nakládání s nikoli malým množstvím konopí u sebe přechovává střelnou zbraň nebo jiný předmět způsobilý a určený k ublížení na zdraví.

⁹⁵ Uvedené množstevní limity se vztahují na získání nebo přijetí konopí od pěstitelského spolku.

Nedbalostní jednání je řešeno podle § 34 odst. 5 KCanG. Pokud se pachatel dopustí porušení povinností stanovených v odstavci 1⁹⁶ z nedbalosti, například nedodrží zákonem stanovené podmínky pro přepravu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.

8.4 Vzájemné porovnání trestněprávních úprav

8.4.1 Základní skutkové podstaty trestného činu

Ustanovení § 283a odst. 1 TZ postihuje neoprávněnou výrobu, dovoz, vývoz, průvoz, nabídnutí, zprostředkování, prodej nebo jiné opatření konopí jinému, a to trestem odnětí svobody až na jeden rok. Oproti tomu § 285 TZ samostatně postihuje neoprávněné pěstování a přechovávání konopí pro vlastní potřebu, přičemž hrozí pachateli trest odnětí svobody až na 6 měsíců, popřípadě zákaz činnosti nebo propadnutí věci. Německá právní úprava upravuje toto protiprávní jednání společně v § 34 odst. 1 KCanG a stanoví za ně trest odnětí svobody až na tři roky nebo peněžitý trest.

Trestní sazba trestu odnětí svobody za jednání upravené v základní skutkové podstatě je v Německu výrazně vyšší než v České republice. Tento zdánlivý paradox – snazší legální přístup k obstarání konopí (pomocí pěstitelských spolků), avšak přísnější trestní sazba v základní skutkové podstatě – je možné vysvětlit tím, že německá základní skutková podstata zahrnuje širší okruh jednání (včetně přechovávání konopí), zatímco § 283a odst. 1 TZ dopadá výhradně na distribuční jednání. Česká právní úprava navíc obsahuje pestřejší škálu okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby, což umožňuje adekvátní reakci v podobě odpovídající trestní sankce ve vztahu ke konkrétním okolnostem případu.

8.4.2 Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby

V tomto ohledu se trestní úpravy liší nejvíce, proto bude pro přehlednost věnována pozornost jednotlivým kvalifikačním okolnostem.

❖ Množství konopí jako kvalifikační okolnost

Česká trestněprávní úprava tradičně pracuje s odstupňováním rozsahu podobně dané trestné činnosti. V rámci § 283a TZ jsou rozlišovány tři úrovně rozsahu – větší rozsah, značný rozsah a velký rozsah. Ve zvlášť závažných případech jsou rozsahy

⁹⁶ Nedbalostní forma se vztahuje na případy uvedené v bodech 3–13, 15, 16 odst. 1.

kombinovány s dalšími okolnostmi podmiňujícími použití vyšší trestní sazby. Kvantitativní vyjádření tzv. rozsahů je dovozováno judikaturou NS.

Německá právní úprava naproti tomu nepoužívá rozsahy, nýbrž pracuje s konceptem nikoli malého množství (*nicht geringe Menge*). Tento pojem je zákonem užit jako kvalifikační okolnost v § 34 odst. 3 bod 4 a § 34 odst. 4 body 3 a 4 KCanG. Hranici nikoli malého množství stanovil Spolkový soudní dvůr (*Bundesgerichtshof*), v případě konopí jde o 7,5 gramu THC.⁹⁷

Zásadní rozdíl tedy spočívá v tom, že česká právní úprava disponuje širokou škálou rozsahů umožňující jemnější diferenciaci trestního postihu, zatímco v německé právní úpravě se rozlišuje pouze malé množství a nikoli malé množství.

❖ Organizovaná skupina

Členství v organizované skupině představuje kvalifikační znak pro „zvlášť závažný případ“. Pojem organizované skupiny je ustálen českou judikaturou jako sdružení nejméně tří osob s dělbou úkolů a plánovitým postupem, aniž by muselo jít o formalizovanou strukturu. Členství v organizované skupině je kvalifikační okolností podle § 283a odst. 3 písm. a) TZ, přičemž za nejzávažnější případ se považuje zapojení organizované skupiny ve více státech v úmyslu získat značný prospěch, kde hrozí pachateli trest odnětí svobody na 8–18 let.

Německá právní úprava užívá pojmu „člen gangu“ (*Mitglied einer Bande*) v § 34 odst. 4 bod 3 KCanG. Gang je německou judikaturou vymezen jako sdružení nejméně tří osob, které se spojily za účelem opakovaného páchaní trestných činů.⁹⁸ Spáchání činu v nikoli malém množství jako člen gangu je postihováno v běžných případech trestem odnětí svobody 2–5 let.

Oba pojmy jsou si obsahově velice blízké, avšak česká trestněprávní úprava navíc výslovně vedle organizované skupiny rozlišuje organizovanou skupinu působící ve více státech.

❖ Ochrana mládeže

Česká trestněprávní úprava používá pojem dítě ve smyslu § 126 TZ, tedy osobu mladší 18 let. Spáchání činu vůči dítěti je kvalifikační okolností dle § 283a odst. 4 písm.

⁹⁷ Rozhodnutí Spolkového soudního dvora ze dne 18. 4. 2024, sp. zn. 1 StR 106/24.

⁹⁸ Rozhodnutí Spolkového soudního dvora ze dne 22. 3. 2001, sp. zn. GSSt 1/00.

b) TZ s možností trestu odnětí svobody až na 5 let. V závažnějších případech pak § 283a TZ operuje s pojmem dítě mladší 15 let, s nímž se pojí zvýšení trestní sazby trestu odnětí svobody.

Německá právní úprava chrání mládež prostřednictvím § 34 odst. 3 bodu 3 KCanG, který stanoví, že o zvlášť závažný případ jde zpravidla tehdy, pokud osoba starší 21 let předá nebo přenechá konopí dítěti nebo mladistvému, přenechá mu je k bezprostřední spotřebě nebo mu je podá, anebo pokud osoba starší 21 let přiměje dítě nebo mladistvého ke spáchání nebo napomáhání trestného činu. Trest odnětí svobody v tomto případě činí 3 měsíce až 5 let.

Nejpřísnější postih s minimální dolní sazbou dvou let trestu odnětí svobody je stanoven za přimětí osoby mladší 18 let osobou starší 21 let k obchodování, dovozu či vývozu, předání nebo jinému uvádění konopí na trh.

Ustanovení § 5 KCanG zavádí prostorová a časová omezení veřejné konzumace konopí, konkrétně zakazuje konzumaci konopí:

- v bezprostřední blízkosti škol, dětských a mládežnických zařízení, dětských hřišť, veřejně přístupných sportovních zařízení, a to v ochranném pásmu 100 metrů od vstupu do zařízení,
- v pěších zónách v době mezi 7:00 a 20:00 hodin,
- v prostorech pěstitelských spolků a v jejich ochranném pásmu do 100 m.

Porušení těchto zákazů není trestným činem, nýbrž přestupkem postihovaným podle § 36 KCanG pokutou až do výše 30 000 EUR. Česká právní úprava žádná obdobná místní či časová omezení veřejné konzumace konopí neobsahuje. Postih je možný pouze prostřednictvím obecných ustanovení o rušení veřejného pořádku nebo zákazu kouření ve specifických prostorech podle zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

Rozdíl mezi oběma právními úpravami je dvojí povahy. Německá právní úprava je na straně pachatele omezena výlučně na osoby starší 21 let, zatímco česká právní úprava takové omezení nezná – trestně odpovědným za spáchání činu vůči dítěti je jakýkoli pachatel bez ohledu na svůj věk. Naproti tomu česká právní úprava disponuje bližším věkovým rozlišením na straně poškozeného (dítě mladší 18 let a dítě mladší 15 let), což umožňuje jemnější odstupňování trestního postihu dle povahy konkrétního

jednání. Německá právní úprava takovou věkovou diferenciaci na straně poškozeného nezná.

❖ **Jednání mající charakter podnikání**

Účel obchodování (*gewerbsmäßiges Handeln*) představuje v německé právní úpravě kvalifikační okolnost, jejímž znakem je soustavnost jednání a úmysl pachatele opatřit si z opakované trestné činnosti trvalý zdroj příjmu. V § 34 odst. 3 bodu 1 KCanG je obchodní činnost zařazena jako zvlášť přitěžující okolnost.

Česká trestněprávní úprava výslovně daný znak nezná. Obdobné jednání by bylo možné v České republice subsumovat pod pojem rozsahu – pachatel, který s konopím nakládá soustavně za účelem dosažení zisku, by z povahy věci zpravidla jednal ve větším či značném rozsahu. Dále by tato okolnost mohla být zohledněna prostřednictvím kvalifikačního znaku značný prospěch (§ 283a odst. 5 TZ). Lze tedy říci, že česká právní úprava postihuje daný atribut nepřímou cestou, zatímco německá úprava postihuje tento typ jednání výslovně a cíleně.

❖ **Použití zbraně ke spáchání trestného činu**

Specifickým kvalifikačním znakem, který je výslovně zmíněn v německé úpravě, je spáchání trestného činu za situace, kdy má pachatel u sebe střelnou zbraň nebo jiný předmět způsobilý a určený k ublížení na zdraví. Tato okolnost zakládá kvalifikaci na úrovni zločinu s minimální sazbou dvou let.

V české právní úpravě obdobný kvalifikační znak absentuje. Spáchání takového činu se zbraní by bylo možné zohlednit pouze v rámci obecných přitěžujících okolností dle § 42 TZ.

❖ **Recidiva**

Česká právní úprava zmiňuje tuto kvalifikační okolnost v rámci skutkové podstaty trestného činu nedovoleného nakládání s konopím. Přísnější trest odnětí svobody lze uložit pachateli tehdy, byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

Německá právní úprava naproti tomu výslovně recidivu neuvádí. Předchozí odsouzení pachatele lze podle německé právní úpravy zohledňovat v rámci výměry trestu dle § 46 odst. 2 StGB. Tento rozdíl odpovídá trendu německé trestněprávní úpravy, která je vůči institutu zvláštní recidivy (*Rückfallschärfung*) zdrženlivější než česká.

8.5 Porovnání trestních sankcí

Na základě předchozího rozboru lze sestavit ucelený přehled trestních sankcí obou právních úprav. Česká právní úprava rozlišuje širší škálu úrovní trestního postihu. Německá právní úprava pracuje pouze se třemi úrovněmi: základní sazbou do tří let nebo peněžitým trestem (odst. 1), zvláště závažným případem se sazbou tří měsíců až pěti let (odst. 3) a zločinem s minimální sazbou dvou let (odst. 4), přičemž u méně závažného případu (*minder schwerer Fall*) zločinu se sazba snižuje na tři měsíce až pět let.

V případě základní skutkové podstaty je česká právní úprava výrazně mírnější – maximálně jeden rok oproti německým třem rokům trestu odnětí svobody. Tento poměr se postupně obrací a u nejzávažnějších případů je česká právní úprava naopak přísnější – maximální sazba 18 let odnětí svobody nemá v německém KCanG ekvivalent. Je třeba podotknout, že tato výrazná horní hranice reflektuje situace spojené se smrtí, popřípadě s těžkým ublížením na zdraví alespoň dvou osob a také s mezinárodním organizovaným zločinem.

8.6 Příkladný případ jako klíčový strukturální rozdíl

Za zvláštní pozornost stojí institut „příkladného případu“ (*Regelbeispiel*), který představuje jeden z nejvýraznějších strukturálních rozdílů obou úprav.⁹⁹ Německý § 34 odst. 3 KCanG je konstruován jako tzv. *Regelbeispiel* – zákon stanoví, že o zvláště závažný případ jde **zpravidla** tehdy, je-li naplněna některá z vyjmenovaných okolností. Soud však může dospět k závěru, že i přes naplnění demonstrativních okolností nejde o zvláště závažný případ, jsou-li dány výjimečné polehčující okolnosti. A naopak, soud může shledat zvláště závažný případ i při absenci vyjmenovaných okolností, jsou-li dány jiné, svou závažností srovnatelné okolnosti.¹⁰⁰

České trestní právo institut příkladného případu nezná. Kvalifikované skutkové podstaty podle § 283a a § 285 TZ jsou konstruovány taxativně. Jsou-li naplněny kvalifikační okolnosti, soud je vázán odpovídající trestní sazbou trestu odnětí svobody. Prostor pro individualizaci trestu existuje při vyměřování trestu pouze uvnitř daného

⁹⁹ SCHÜNEMANN, W. B. Generalklausel und Regelbeispiele. *JuristenZeitung*. 2005, roč. 60, č. 6, s. 271. ISSN 0022-6882.

¹⁰⁰ OĞLAKCIOĞLU, M. T. a WELKE, P. Ganz seltsame Blüten... Das neue Cannabisgesetz im Überblick und der Versuch einer ersten Konsolidierung. *KriPoZ* [online]. 2024, s. 201. Dostupné z: <https://kripoz.de/wp-content/uploads/2024/05/welke-oglakcioglu-das-neue-cannabisgesetz-im-ueberblick.pdf>. [cit. 2026-05-18].

trestního rámce, případně lze zvážit mimořádné snížení trestu dle § 58 TZ, jehož podmínky jsou však poměrně přísné.

8.7 Pěstitelské spolky

Ačkoliv pěstitelské spolky nejsou přímo součástí trestních ustanovení § 34 KCanG, jejich existence zásadním způsobem ovlivňuje vymezení trestně relevantního jednání. KCanG upravuje podmínky, za nichž mohou nekomerční spolky s maximálně 500 členy legálně pěstovat a distribuovat konopí svým členům. Jednání v rámci povolené činnosti spolku je vyňato z trestního postihu.

Členství v pěstitelském spolku nezakládá neomezený přístup ke konopí. KCanG stanoví přesné kvantitativní limity distribuce:

- maximálně 25 g konopí denně na jednoho člena,
- maximálně 50 g konopí měsíčně na jednoho člena,
- u osob ve věku 18–21 let platí snížené limity,
- členství je vázáno na pobyt v Německu alespoň po dobu 6 měsíců,
- jedna osoba může být členem pouze jednoho spolku.

Česká právní úprava žádný obdobný institut nezná. Veškerá distribuce konopí, tedy jakékoli předání konopí jiné osobě, zůstává trestné podle § 283a odst. 1 TZ. Dovoleno je pouze přechovávání a pěstování konopí pro vlastní potřebu v rámci zákonných limitů. Právě absence obdobného institutu byla jedním z důvodů, proč byly v roce 2025 v rámci legislativní iniciativy navrhovány pěstitelské spolky inspirované německým modelem, tento návrh však nebyl schválen.

Závěr

Hlavním cílem práce bylo identifikovat aplikační problémy novely č. 270/2025 Sb. pro orgány činné v trestním řízení a navrhnout jejich řešení; vedlejším cílem pak komparace s vybranou zahraniční úpravou a formulace návrhů *de lege ferenda*.

Teoretická část práce vytvořila nezbytný pojmový a historický rámec pro následnou analýzu. Vědecky doložená nižší míra škodlivosti konopí ve srovnání s jinými látkami zařazenými do téže právní kategorie představuje klíčový argument, na němž zákonodárce založil koncepci oddělené a mírnější trestněprávní regulace. Rozbor § 283a TZ odhalil propracovanou strukturu skutkových podstat reflektujících odstupňovanou společenskou škodlivost různých forem neoprávněného nakládání s konopím. Analýza § 285 TZ pak osvětlila novou koncepci beztrestného nakládání s konopím pro vlastní potřebu, včetně zákonných limitů pro přechovávání a pěstování.

V praktické části byl proveden strukturovaný rozhovor s expertem na drogovou kriminalitu, který doplnil teoretickou analýzu o pohled z aplikační praxe. Respondent identifikoval zejména disproporci trestní sazby v § 283a odst. 6 písm. a) TZ, nedostatečné technické kapacity pro terénní detekci obsahu THC, problém účelového rozdělování pěstíren mezi více osob za účelem obcházení zákonných limitů a fenomén syntetických a polosyntetických kanabinoidů, který v kontextu dílčí legalizace konopí představuje aktuálně závažnější bezpečnostní hrozbu než samotné konopí. K identifikovaným problémům byly formulovány konkrétní návrhy řešení uvedené v oddílu 7.1.2.

Komparace české trestněprávní úpravy s německým KCanG přinesla několik zásadních zjištění. Přestože obě právní úpravy vycházejí z obdobné filozofie částečné legalizace a stanovují kvantitativní limity pro beztrestné nakládání s konopím, liší se v mnoha podstatných aspektech – od věkových hranic a systematiky trestních ustanovení až po konstrukci kvalifikačních okolností. Za klíčový strukturální rozdíl autor považuje skutečnost, že německá právní úprava zakotvuje institut pěstitelských spolků jakožto legální a regulovaný zdroj konopí, zatímco česká právní úprava žádný legální zdroj rekreačního konopí mimo vlastní pěstování nenabízí. Na základě provedené komparace a analýzy české právní úpravy autor formuloval následující návrhy *de lege ferenda*.

❖ Legislativní řešení přechovávání konopí pro jiného

Současná právní úprava umožňuje fyzickým osobám starším 21 let legálně přechovávat konopí výhradně pro vlastní potřebu. Je však třeba zdůraznit, že samotné

přechovávání konopí za účelem jeho pozdějšího předání jiné osobě není v § 283a odst. 1 TZ vyjádřeno jako samostatná dokonaná forma jednání. Toto ustanovení postihuje pouze jednání distribuční povahy, a to taxativním výčtem – kdo konopí neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří. Forma „přechovávání pro jiného“ v tomto výčtu, jak autor podrobně rozebral v článku 6.1.1, absentuje. Pokud tedy osoba přechovává konopí s úmyslem předat je jiné dospělé osobě, avšak k samotnému předání (opatření) dosud nedošlo, nelze takové jednání kvalifikovat jako dokonáný trestný čin podle § 283a odst. 1 TZ. Toto jednání je možno posoudit jako pokus trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s konopím podle § 21 odst. 1 k § 283a odst. 1 TZ, neboť bezprostředně směřuje k dokonání některé z distribučních forem (typicky k „prodeji“ či k tomu, že pachatel konopí „jinak jinému opatří“). K dokonání trestného činu pak dojde až okamžikem faktického předání konopí jiné osobě.

Tento stav přesto vytváří paradoxní situaci, kdy osoba, která legálně vypěstuje konopí v rámci zákonného limitu tří rostlin, se ocitá v rovině trestní odpovědnosti v okamžiku, kdy část své úrody bezúplatně předá jiné dospělé osobě starší 21 let, respektive již tehdy, kdy konopí za tímto účelem přechovává. Autor navrhuje doplnění zákona č. 167/1998 Sb. o ustanovení umožňující bezúplatné předání konopí mezi fyzickými osobami staršími 21 let, a to v množství nepřesahujícím 2 gramy denně. Vynětím takového bezúplatného předání z protiprávnosti by zároveň odpadla i trestnost jeho pokusu v podobě přechovávání konopí za tímto účelem. V praxi by tak bylo dekriminalizováno běžné společenské sdílení konopí v malém rozsahu, typicky sdílení jointu v rámci soukromého styku skupiny dospělých osob. Záměrně nízký limit 2 gramy přitom vymezuje hranici tohoto jednání vůči organizované či příležitostné distribuci, která by nadále zůstala trestná.

❖ **Legislativní řešení pěstování konopí pro jiného**

Obdobný problém se projevuje u pěstování konopí. Zákon výslovně stanoví, že beztrestné pěstování je podmíněno účelem „výhradně pro vlastní potřebu“. Ani pěstování konopí pro jiného však není v zákoně vyjádřeno jako dokonaná forma jednání – chybí jak ve výčtu distribučních jednání v § 283a odst. 1 TZ, tak v § 285 TZ, který postihuje pouze pěstování pro vlastní potřebu. V souladu s ustálenou judikaturou¹⁰¹ sice dochází k nabytí dispozice nad rostlinou již okamžikem jejího vypěstování, samotné pěstování rostliny s úmyslem předat ji (či její část) jiné osobě však samo o sobě nenaplnňuje žádnou

¹⁰¹ Stanovisko trestního kolegia NS ČR ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. Tpjn 300/2014.

dokonanou formu jednání podle § 283a odst. 1 TZ. Osoba, která pěstuje konopí s úmyslem poskytnout jeho část jiné dospělé osobě, se proto dopouští pokusu trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s konopím podle § 21 odst. 1 k § 283a odst. 1 TZ, a to bez ohledu na množství a bezúplatnost takového jednání. K dokonání trestného činu dochází až faktickým předáním (opatřením) konopí jiné osobě.

Autor navrhuje v zákoně č. 167/1998 Sb. zakotvit možnost pěstování konopí jednou osobou pro jinou konkrétní osobu starší 21 let na základě písemného zmocnění, a to při zachování celkového limitu tří rostlin na osobu, pro niž je konopí pěstováno. Vynětím takto vymezeného pěstování z protiprávnosti by současně odpadla i trestnost jeho pokusu. Tato úprava by zohlednila reálné životní situace, kdy některé osoby nemají k dispozici nemovitost vhodnou pro pěstování konopí nebo jim v pěstování brání jiné objektivní překážky (zdravotní stav, fyzická neschopnost péče o rostliny apod.), a přesto by měly mít zajištěn legální přístup ke konopí, který jim zákonodárce dílčí legalizací deklarativně přiznal.

❖ Zavedení institutu pěstitelských spolků

Nejzásadnějším návrhem *de lege ferenda* je zavedení institutu pěstitelských spolků inspirovaných německým modelem podle KCanG. Česká právní úprava v současnosti neumožňuje žádný legální zdroj rekreačního konopí mimo vlastní pěstování maximálně tří rostlin. Tato situace je z pohledu autora neudržitelná, neboť vytváří prostředí, v němž poptávka po konopí, která existuje a v důsledku dílčí legalizace se pravděpodobně dále zvýší, nemůže být uspokojena legální cestou. Důsledkem je přetrvávání černého trhu se všemi jeho negativními průvodními jevy – nekontrolovanou kvalitou produktu, absencí informací o obsahu THC, kontaminací nebezpečnými příměsemi a vazbou na organizovanou kriminalitu.

Autor navrhuje přijetí samostatného zákona o pěstitelských spolcích, který by upravoval podmínky založení nekomerčních spolků s maximálním počtem 500 členů, stanovil kvantitativní limity distribuce členům (maximálně 25 g denně a 50 g měsíčně na jednoho člena), zavedl povinnost kontroly kvality a obsahu THC distribuovaného konopí, omezil členství na osoby starší 21 let s trvalým pobytem na území České republiky. Zavedení pěstitelských spolků by představovalo regulovanou alternativu k černému trhu, umožnilo by státní kontrolu kvality a bezpečnosti konopí, generovalo daňové příjmy a současně by eliminovalo potřebu jednotlivců obstarávat si konopí z nelegálních zdrojů. Je třeba připomenout, že pozměňovací návrhy směřující k zavedení tohoto institutu byly

již v roce 2025 předloženy na půdě Poslanecké sněmovny, avšak nebyly schváleny. Autor je přesvědčen, že tento institut představuje další přirozený krok v procesu regulace konopí v České republice.

Oba stanovené cíle práce byly naplněny. Hlavní cíl byl splněn identifikací čtyř klíčových problémových oblastí a formulací konkrétních návrhů jejich řešení. Vedlejší cíl byl splněn komparací s německou právní úpravou a předložením návrhů *de lege ferenda*.

Závěrem autor konstatuje, že novela trestního zákoníku č. 270/2025 Sb. představuje historicky nejvýznamnější posun v přístupu českého zákonodárce ke konopí. Vyčleněním konopí z působnosti obecného drogového trestného činu podle § 283 TZ do samostatných ustanovení s mírnějšími sazbami bylo legislativně potvrzeno specifické postavení konopí mezi OPL. Současně však provedená analýza prokázala, že nová právní úprava trpí určitými nedostatky. Identifikované aplikační problémy i absence legálního zdroje konopí mimo vlastní pěstování představují výzvy, jejichž řešení bude vyžadovat další legislativní aktivitu. Přínos této bakalářské práce spočívá v komplexním zhodnocení nové právní úpravy z pohledu trestněprávní teorie i policejní praxe a ve formulaci konkrétních návrhů, které mohou sloužit jako podklad pro budoucí legislativní úvahy směřující k vyváženější a funkčnější regulaci nakládání s konopím v České republice.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ANDRLOVÁ, K et al. In: *Krátká intervence pro uživatele konopí*. Praha: Úřad vlády České republiky, Sekretariát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2016. 91 s. ISBN 978-80-7440-137-4.
2. CHOMYNOVÁ, P et al. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2024*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2024. 171 s. ISBN 978-80-7440-344-6.
3. JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022. 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0.
4. JELÍNEK, J a kol. In: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 9. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2022. 1424 s. ISBN 978-80-7502-637-8.
5. MAHDALÍČKOVÁ, J. In: *Zákon o návykových látkách: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 232 s. ISBN 978-80-7552-617-5.
6. MIOVSKÝ, M et al. In: *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008. 544 + 4 s. ISBN 978-80-247-0865-2.
7. NOVOTNÝ, F a kol. In: *Trestní právo hmotné*. 4. aktualiz. a dopl. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. 374 s. ISBN 978-80-7380-651-4.
8. SOTOLAŘ, A a kol. In: *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení*. Institut vzdělávání Ministerstva spravedlnosti ČR, 2002. 718 s.
9. ŠÁMAL, P a kol. In: *Trestní právo hmotné*. 9., přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 1204 s. ISBN 978-80-7598-764-8.
10. ŠÁMAL, P a kol. In: *Trestní zákoník II*. 2. vyd. Velké komentáře. Praha: C. H. Beck, 2012. 1451-3586 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
11. ŠIMÁK, J a kol. In: *Trestní zákon. Komentář k zákonu*. Praha: Orbis, 1953. 596 s.
12. *The health effects of cannabis and cannabinoids: the current state of evidence and recommendations for research*. Washington, DC: National Academies Press, 2017. 440 s. ISBN 978-0-309-45304-2.
13. TRÁVNÍČKOVÁ, I a ZEMAN, P. In: *Možnosti trestní justice v protidrogové politice I*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2007. 122 s. ISBN 978-80-7338-059-5.
14. ZÁBRANSKÝ, T. In: *Užívání drog v EU: legislativní přístupy*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2005. 48 s. ISBN 80-86734-50-1.

15. ZEMAN, P et al. In: *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

Články v odborných časopisech

1. HUBATKOVÁ, K a KUCHAR, M. Farmakologie konopí: stručný přehled. *Drugs & Forensics Bulletin NPC*. 2022, roč. XXVIII, č. 2. ISSN 1211-8834.
2. KLEINOVÁ, D. Konopí v meziválečném Československu. *KONOPI: CBG: Kanabinoid budoucnosti*. 2/2022, roč. 22, č. 21. Praha: Green Publishing, 2022. ISSN 2571-1555.
3. MRAVČÍK, V. Dekriminalizace a chytrá regulace psychoaktivních látek – moderní alternativa prohibice. [online]. *Časopis lékařů českých*. 2023, roč. 162, č. 6. [cit. 2026-03-19]. Dostupné z: https://snncls.cz/wp/wp-content/2024/05/2.-Mravcik-Dekriminalizace-a-chytra-regulace-CLC_2023-6-1.pdf.
4. OĞLAKCIOĞLU, M. T. a WELKE, P. Ganz seltsame Blüten... Das neue Cannabisgesetz im Überblick und der Versuch einer ersten Konsolidierung. *KriPoZ* [online]. 2024. [cit. 2026-05-18]. Dostupné z: <https://kripoz.de/wp-content/uploads/2024/05/welke-oglakcioglu-das-neue-cannabisgesetz-imueberblick.pdf>.
5. RADWAN, M. M et al. Cannabinoids, Phenolics, Terpenes and Alkaloids of Cannabis. [online]. *Molecules*. 2021, roč. 26, č. 9. ISSN 1420-3049. [cit. 2026-03-18]. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/molecules26092774>.
6. SCHÜNEMANN, W. B. Generalklausel und Regelbeispiele. *JuristenZeitung*. 2005, roč. 60, č. 6. ISSN 0022-6882.
7. ŠÁMAL, P. K problematice množství většího než malého u omamných a psychotropních látek podle § 187a odst. 1 TrZ. *Trestněprávní revue*. 2003, roč. 3, č. 1. ISSN 1213-5313.

Elektronické zdroje

1. ARMENTANO, P et al. Klinické využití konopí a kanabinoidů. [online]. *Pacientský spolek KOPAC*. 2015. [cit. 2026-03-18]. Dostupné z: https://kopac.cz/wp-content/uploads/2017/02/KOPAC_Brozurka_Klinick%C3%A9-vyu%C5%BEit%C3%AD-konop%C3%AD.pdf.
2. KRÁSA, J. *Pravda o léčivém konopí – I. díl*. [online]. *Roots*. 2025. [cit. 2026-03-18]. Dostupné z: <https://casopisroots.cz/pravda-lecivem-konopi/>.
3. TRANSNATIONAL INSTITUTE. The UN Drug Control Conventions: A Primer [online]. Amsterdam: Transnational Institute, 2015. [cit. 2026-02-04]. Dostupné

z: https://www.tni.org/files/publication-downloads/primer_unconventions_24102015.pdf.

4. UNITED NATIONS. Commission on Narcotic Drugs. 2020. ISSN 0251-9941. Dostupné také z: <https://docs.un.org/en/E/2020/28/Add.1>.
5. UNITED NATIONS. Convention on Psychotropic Substances, 1971. [online] New York: United Nations, 1971, [cit. 2026-02-04]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1971_en.pdf.
6. UNITED NATIONS. Single Convention on Narcotic Drugs, 1961. [online]. New York: United Nations, 1961. [cit. 2026-02-02]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1961_en.pdf.

Právní předpisy a legislativní dokumenty

1. ČESKO (ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA). Úmluva č. 147/1927 Sb. Mezinárodní opiová úmluva.
2. ČESKO (ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA). Vyhláška ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministerstvem průmyslu, obchodu a živností č. 21/1928 Sb., o omamných prostředcích, na než se vztahuje zákon o provádění Mezinárodní opiové konvence.
3. ČESKO (ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA). Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 167/1955 Ú. 1., kterou se uveřejňuje seznam jedů.
4. ČESKO (ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA). Zákon č. 29/1938 Sb., kterým se provádí Mezinárodní opiová úmluva.
5. ČESKO (ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA). Nařízení vlády České socialistické republiky č. 195/1988 Sb., o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví.
6. ČESKO (ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA). Příloha č. 3 k vyhlášce ministerstva zdravotnictví a spravedlnosti č. 57/1967 Sb., kterou se provádí vládní nařízení o jedech a jiných látkách škodlivých zdraví.
7. ČESKO (ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA). Vyhláška ministerstva zahraničních věcí č. 47/1965 Sb., o Jednotné Úmluvě o omamných látkách.
8. ČESKO. Pozměňovací a jiné návrhy k vládnímu návrhu zákona sp. zn. 861/4, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

9. ČESKO. Příloha č. 1 a č. 2 k nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.
10. ČESKO. Příloha č. 1 a č. 2 k nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku.
11. ČESKO. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
12. ČESKO. Zákon č. 270/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
13. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
14. NĚMECKO. Gesetz zum Umgang mit Konsumcannabis (Konsumcannabisgesetz - KCanG). 2024.

Judikatura

1. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 14. 10. 2025, sp. zn. III. ÚS 2032/25.
2. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12.
3. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 98/20.
4. Příloha ke stanovisku trestního kolegia, sp. zn. Tpjn 301/2013.
5. Rozhodnutí Spolkového soudního dvora Německa ze dne 18. 4. 2024, sp. zn. 1 StR 106/24.
6. Rozhodnutí Spolkového soudního dvora Německa ze dne 22. 3. 2001, sp. zn. GSSt 1/00.
7. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 7. 2000, sp. zn. 4 Tz 142/2000.
8. Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.
9. Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 1985, sp. zn. Tpjf 24/85.
10. Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. Tpjn 300/2014.
11. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010.
12. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 7. 2023, sp. zn. 5 Tdo 655/2023.
13. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2021, sp. zn. 11 Tdo 701/2020.

Ostatní zdroje

1. RESPONDENT. Rozhovor s vedoucím pracovní skupiny TOXI. 2026. Příloha I.

Seznam zkratek

CBD – kanabidiol

ČSR – Československá republika

ČSSR – Československá socialistická republika

JÚOL – Jednotná úmluva o omamných látkách

KCanG – *Konsumcannabisgesetz*

MDMA – účinná látka (3,4-methylendioxyamfetamin) tablet extáze

Německo – Spolková republika Německo

NS – Nejvyšší soud

OPL – omamné a psychotropní látky

OSN – Organizace spojených národů

THC – Δ^9 -tetrahydrokanabinol

TZ – trestní zákoník

Úmluva OSN – Úmluva Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami

ÚPL – Úmluva o psychotropních látkách

ÚS – Ústavní soud

Seznam tabulek

Tab. 1: Maximální množství legálního přechovávání konopí.....	28
Tab. 2: Podmínky pro legální přechovávání rostliny konopí	28
Tab. 3: Přechovávání rostliny konopí v přestupkové rovině	29
Tab. 4: Limity pro nabytí trestněprávní odpovědnosti přechovávání konopí	29
Tab. 5: Limity kvalifikovaných skutkových podstat dle § 285 TZ.....	43
Tab. 6: Srovnání pravidel pro přechovávání a pěstování konopí mezi Českou republikou a Německem.....	49

Seznam příloh

Příloha I: Rozhovor s vedoucím pracovní skupiny TOXI	70
--	----

Příloha I: Rozhovor s vedoucím pracovní skupiny TOXI

1. Jaké změny v nakládání s konopím vnímáte ve své praxi po účinnosti novely trestního zákoníku č. 270/2025 Sb.?

V policejní praxi v rámci teritoria Středočeského kraje se poslední změna trestního zákoníku § 283a a změněný § 285 příliš neprojeví – došlo sice ke změně právní kvalifikace v probíhajících trestních řízeních, k zániku trestnosti však nedošlo v žádném případě v působnosti odboru obecné kriminality krajského ředitelství policie Středočeského kraje a pouze v nízkých desítkách případů v rámci územních odborů (přesnou statistikou nedisponuji, ale dle vydaných usnesení je zřejmé, že takových případů, kde v průběhu přípravného řízení došlo k zániku trestnosti při nakládání s konopím, v teritoriu Středočeského kraje je méně než dvacet. Z posledních změn se nejvíce problematickým jeví ustanovení § 283a odst. 6 písm. a) TZ.¹⁰²

Na policejní praxi se liberálnější přístup ke konopí projevuje dlouhodoběji, kdy byl ovlivněn změnou zákona č. 167/1998 Sb., která s účinností od 1. 1. 2022 změnila povolené množství účinné látky THC u technického konopí z 0,3 % na 1 %, a rovněž samotným přístupem policistů zařazených v rámci krajského ředitelství policie Středočeského kraje na linii TOXI, kdy je v ročních statistikách patrný již dva roky po sobě pokles množství odhalených pěstíren (policejní orgány aktivně nevyhledávají malé pěstitele, pěstující pro vlastní potřebu menší množství rostlin v „zahradních“ podmínkách – takovíto pěstitelé jsou sice policií řešeni, ale prakticky vždy na udání např. sousedů, rodinných příslušníků apod.).

2. S jakými problémy se ve své práci nejčastěji setkáváte při určování hranice mezi legálním a nelegálním nakládáním s konopím?

Zásadním problémem jsou omezené možnosti rychlé detekce účinné látky THC. Policie disponuje jednorázovými testy pro orientační určení koncentrace THC, ale ačkoliv tyto testy fungují s uspokojivou spolehlivostí (ověřeno empiricky srovnáním s následným přesným znaleckým zkoumáním) v případě rostlinné sušiny, jejich spolehlivost u živých rostlin při detekci v terénu často selhává.

Policie ČR disponuje velice omezeným množstvím přístrojů pro mobilní spektrometrii (přístroje Pendar, NIRlab apod.) a ačkoliv dalšími několika přístroji disponuje Generální ředitelství cel, v praxi je v terénu často nemožné zajistit v rozumném

¹⁰² Respondent se podrobněji vyjádřil v odpovědi na otázku č. 9.

čase mobilní detekci na místě. Řešením je buď zajištění veškerého rostlinného materiálu a jeho odeslání na expertizu (s rizikem uplatnění náhrady škody při neprokázání hladiny THC nad 1 %) či ponechání materiálu na místě a zajištění reprezentativního vzorku pro převoz na znalecké pracoviště k provedení expertizy (v takovém případě je nutné zbylé rostliny na místě střežit, postup navíc nese logistická úskalí a rovněž vede k časovým prodlevám v případě, kdy k realizaci dochází mimo řádnou pracovní dobu znaleckého pracoviště).

V praxi jsme se setkali s případy pěstíren (nejednalo se o drobné pěstitele), jejichž provozovatelé svou trestnou činnost zastírali pěstováním CBD konopí (a to v jednom případě i tím způsobem, že klony s nižším obsahem THC byly pěstovány při okraji pěstebního prostoru).

3. Jak se podle Vás po zmíněné novele proměnila kriminalita spojená s pěstírnami konopí?

Kriminalitu spojenou s pěstováním konopí ve služebním teritoriu Krajského ředitelství policie Středočeského kraje novela zatím žádným zřetelným způsobem neovlivnila – protože policie necílí na drobné pěstitele pro vlastní potřebu (pokud došlo k trestnímu stíhání osoby pěstující například osm rostlin konopí ve skleníku za chatou, jednalo se buď o udání osob z okolí podezřelého nebo byla pěstírna zjištěna v rámci prověřování jiného protiprávního jednání – např. distribuce omamných a psychotropních látek, nedovolená výroba jiných omamných a psychotropních látek, majetková trestná činnost apod.). Protože sezona *outdoorového* pěstování je teprve v počátku, nelze vyloučit, že drobní pěstitelé budou své rostliny pěstovat „více na očích“ a stoupne počet udání. Na základě vývoje předchozích roků, liberálního nastavení větší části společnosti a vzrůstající saturace poptávky konzumentů (zejména v mladších věkových kategoriích) syntetickými a semisyntetickými kanabinoidy však takový zvrat nepředpokládám.

4. Jak novela ovlivnila ochotu podezřelých osob spolupracovat s policejním orgánem v případech vztahujících se k neoprávněnému nakládání s konopím?

Pachatelé drobné drogové kriminality v oblasti nakládání s konopím (přechovávání pro vlastní potřebu, na výrobu masť a „léčivých“ směsí) v převážné míře s orgány činnými v trestním řízení spolupracují ochotně, na rozdíl například od pachatelů protiprávního jednání týkajícího se stimulantů. Dlouhodobě přistupují k situaci stylem „no jo, vždyť je to jen tráva“. Ochota spolupracovat koreluje s výší trestní sankce a s vnímanou závažností jednání, kdy osoby podezřelé z bagatelní trestné činnosti

(vnímané jako „klukovina“) obvykle po předestření důkazu či zjevné skutečnosti nemívají tendence svou činnost zastírat.

Ochota spolupracovat je pochopitelně nižší u pachatelů rozsáhlejší trestné činnosti (pěstírny se stovkami rostlin, producenti sušiny v řádu desítek kilogramů). Trestnost těchto případů novelou sice nezaniká, ale výrazně klesají trestní sazby, a tak lze očekávat vyšší ochotu pachatelů ke spolupráci.

Kuriozní je jeden z případů větší pěstírny (nad 50 vzrostlých rostlin) z jara 2026, kdy se policejnímu orgánu udal sám pachatel s tím, že ho již provozování pěstírny nebaví a chce, aby mu policie rostliny a vybavení zabavila. Podezřelý následně skončil hospitalizován v psychiatrické nemocnici.

5. Jaké dopady podle Vás měla dílčí legalizace konopí na strukturu a dynamiku černého trhu s omamnými a psychotropními látkami?

Nepozoruji změnu v chování černého trhu. Ve vztahu k domácím uživatelům dominuje stále lokální distribuce, kdy se trh dělí na pěstitele, překupníky a distributory. Větší vliv na černý trh s OPL má nedokonale regulovaný trh s novými psychoaktivními substancemi (zejména syntetické a semisyntetické kanabinoidy), kdy část konzumentů (zejména z mladších věkových skupin) využívá hojnou nabídku vietnamských večerek, nabízejících v atraktivních obalech technické konopí napuštěné rozličnými psychoaktivními látkami, namísto klasického konopí.

6. S jakými novými způsoby obcházení (modus operandi) jste se po změně legislativy setkal?

Způsoby obcházení zůstávají stejné:

- pachatelé se buď snaží vydávat konopí za rostliny s nižším obsahem THC („to je CBDčko“), ale tento způsob zakrývání trestné činnosti se rozvinul již po 1. 1. 2022 s účinností novely zákona č. 167/1998 Sb.,
- druhý způsob obcházení se rovněž vyskytoval již dříve (kdy například při pěstování 40 rostlin v objektu, navštěvovaném 10 osobami, tyto osoby tvrdily, že každá pěstuje jen 4 rostliny a nehodlá je nijak dále zpracovávat, tudíž se dopouští pouze přestupku).

První způsob zastírání je problematický z hlediska detekce a prvotní volby vzorku (může nastat situace, že odebraný vzorek může být nízkopotentní¹⁰³ a trestný čin tak nebude odhalen).

7. *Jaká rizika spojená s liberalizací přístupu ke konopí považujete z hlediska veřejné bezpečnosti za nejzásadnější?*

Za největší riziko považuji, že veřejné mínění (již nyní ke konopí poměrně liberální – konopí je spojeno s kulturou undergroundu a do jisté míry fenomén mládeže generace X a Y) začne užívání konopí (a jak popíši dále, tak nejenom konopí) brát jako úplně normální věc, stejnou jako užívání alkoholu nebo tabáku. Rizika užívání jsou pak bagatelizována (zastánci liberalizace přístupu ke konopí často argumentují tím, že legální alkohol přináší mnohem více závažných následků – vždycky jim odpovídám, že pokud má společnost problém vypořádat se s dopady legálního alkoholu, rozhodně to není argument pro legalizaci další potenciálně rizikové návykové látky).

V praxi jsem se setkal s řadou rekreačních uživatelů konopí, jejichž život ani interakci s okolím tato záliba nijak zásadně negativně neovlivňuje (v menší míře, ale takové uživatele naleznete i u stimulantů). Zároveň jsem ale poznal i lidi, kterým nezvládnutý návyk užívání konopí (v řádech gramů za den) rozvrátil sociální i pracovní život (např. student Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy se zálibou v programování, který v zaměstnání u internetového providera, kde začínal jako *junior programátor*, přešel přes techniku do postavení brigádníka rozmisťujícího reklamy a nakonec skončil jako nezaměstnaný podivín prodávající ve velkém rozsahu marihuanu a přeprodávající předměty z majetkové trestné činnosti, které u něho končily jako protihodnota za poskytnuté konopí).

8. *Pozorujete změny v distribuci či užívání jiných omamných a psychotropních látek v souvislosti se změnou právní úpravy týkající se nakládání s konopím? Pokud ano, jaké?*

Doposud nepozoruji žádné změny. Domácí černý trh funguje nadále na zaběhnuté bázi: pěstitel – překupník – drobný distributor – koncový uživatel a zatím se neprojevil trend, že by větší množství lidí samo pěstovalo konopí pro vlastní potřebu.

Vývozy většího množství konopí do zahraničí se rovněž nemění (tato poptávka je neuspokojitelná pěstováním v množství, které nově trestní zákoník, a v rovině přestupků

¹⁰³ Nízkopotentní konopí je termín označující v ČR konopí s obsahem účinné látky THC do 1 %.

zákon č. 167/1998 Sb., přípouští bez postihu). Lze předpokládat, že se najdou „podnikavci“, kteří si domluví větší množství pěstitelů, pěstujících konopí v legálním množství 3 rostlin (již v minulosti se vyskytly případy, kdy jeden velký distributor „najal“ větší množství provozovatelů malých pěstíren, čímž minimalizoval riziko odhalení celé skupiny), ale zatím tento předpoklad praxí nelze doložit.

9. *Považujete zmíněnou novelu za přínosnou či problematickou pro policejní praxi? V čem konkrétně.*

Za problematickou považuji zejména kvalifikovanou skutkovou podstatu podle § 283a odst. 6 písm. a) TZ, která při nabídnutí konopí dítěti mladšímu 15 let zavádí trestní sazbu v rozpětí 5 až 10 let. Tím se takový trestný čin dostává do věcné příslušnosti útvarů krajských správ, které mohou být zahlcovány prověřováním podezření z těchto mnohdy bagatelních skutků – ačkoliv lze pochopit zájem zákonodárců co nejprísněji postihovat podání návykové látky dítěti mladšímu 15 let, byl opomenut fakt, že pokud někdo dítěti mladšímu 15 let nabídne „trávu“, většinou je podezřelým jiné dítě (nezletilý nebo mladistvý), které je pak kriminalizováno, vyslýcháno s Orgánem sociálně-právní ochrany dětí, s nutným zastoupením obhájcem, a ve výsledku případ stejně skončí bez potrestání a nápravy.

Kvalifikace je navíc v nesouladu s ekvivalentní skutkovou podstatou trestného činu podle § 283 TZ, kdy např. za poskytnutí tzv. „čáry“ metamfetaminu nebo tablety MDMA dvanáctiletému dítěti hrozí pachateli odnětí svobody v rozpětí jednoho roku až pěti let (a např. u 5 gramů pervitinu je to stále rozpětí dvou až deseti let), zatímco v případě poskytnutí jedné tzv. palice konopí trest v rozpětí pěti až deseti let.

Další problematickou skutečností je podle mého (a na základě komunikace s dalšími specialisty TOXI v působnosti Středočeského kraje i pro ně) vysoce nadsazené množství pro přechovávání konopí pro vlastní potřebu mimo bydliště, kdy hranice 50 gramů (pro trestný čin) a 25 gramů (pro přestupek) vysoce převyšuje osobní potřebu konzumenta a byť tak je zřejmé, že osoba přechovávající na veřejnosti (např. hudební festival apod.) konopí v množství v řádu desítek gramů má záměr toto konopí poskytovat dalším osobám, v případě, že nedojde k prokázání konkrétní distribuce je za své jednání nepostižitelná.

Prokazování konkrétní distribuce je v případě OPL obtížné, protože odběratelé mají tendenci svůj zdroj „chránit“ a vypovídat nepravdivě. Dřívější praxe umožňovala

distributora (v případě, že byl odhalen ještě před samotnou distribucí nebo se mu kvůli nepravdivé výpovědi svědka nepodařilo distribuci prokázat) postihnout aspoň za přechovávání většího množství konopí.

10. Jaké legislativní změny by podle Vás měly být do budoucna zváženy, aby trestněprávní úprava týkající se nedovoleného nakládání s OPL lépe odpovídala potřebám policejní praxe?

Pro potřeby policejní praxe by bylo nejlepší vrátit se ke stavu před novelizací zákona č. 40/2009 Sb. i 167/1998 Sb., týkajících se konopí – tedy zrušit § 283a a nakládání s ním opět subsumovat pod § 283. Ustanovení § 285 mi nepřijde špatné (protože přesně vymezuje počet rostlin konopí, které lze pěstovat pro vlastní potřebu, aniž by došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu, byť takový počet existoval i dříve na základě nařízení vlády). U § 285 bych tak pouze snížil počet rostlin u kvalifikovaných skutkových podstat (na 10 rostlin v odstavci 4 a 50 rostlin v odstavci 5, a přikláněl bych se i k vložení odstavce 6 pro 100 a více rostlin, s rozmezím trestní sazby v trvání dvou až deseti let). Taková úprava by byla dostatečně tolerantní k samopěstitelům (pro potřeby „lidového léčitelství“ nebo drobné osobní konzumace) a přitom by umožnila reálně postihovat osoby, které pěstují konopí se záměrem jeho následné distribuce (kterou ale nemusí být možné prokázat).

Druhá varianta je konopí (ve smyslu rostlinného materiálu s obsahem THC) zcela uvolnit a dostat na úroveň tabáku (včetně zdanění a kontrolované výroby i prodeje). Orgány veřejné moci by tak získaly kontrolu nad kvalitou a obsahem distribuovaného konopí a mohly by z trhu vytěsnit synteticky upravené kanabinoidy, jejichž negativní společenský dopad se aktuálně jeví jako palčivější problém. Plná legalizace konopí by však kolidovala se závaznými mezinárodními smlouvami, které by bylo potřeba legislativně obejít a z hlediska praxe je problematická i nejednotnost předpisů mezi jednotlivými státy Schengenského prostoru.

11. Jaké trendy ve vývoji drogové trestné činnosti spojené s konopím očekáváte v následujících letech?

Domnívám se, že nárůst užívání konopí (tedy rostliny *Cannabis sativa* s obsahem THC) sice nastane, ale bude omezený – jedná se o drogu dvacetiletých a starších lidí. Liberální přístup ke konopí pouze povede k posunu veřejného mínění ve smyslu „je normální si zahulit“ a dále otevře vrátka k trendu zneužívání látek ovlivňujících vnímání. Tento trend ale zdaleka nepodporuje jen částečná legalizace konopí, ale přístup veřejně

aktivních a vlivných osob (např. vrcholná komunální politička, šňupající kokain, protidrogový koordinátor chlující se v rozhovoru tím, co všechno vyzkoušel, aniž by zmínil rizika apod.).

Více se obávám (a nejsem v tom ojedinelý, což vyplývá z poznatků, které si s kolegy specialisty na linii TOXI předáváme na konferencích a v rámci součinnosti) pokračujícího nárůstu užívání synteticky upravených kanabinoidů – jedná se o nepřehledný trh s nedostatečnou kontrolou, kdy dosud nejsou vyjasněny kompetence jednotlivých orgánů veřejné moci (Policie České republiky, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Česká obchodní inspekce, Hygiena). Na trhu se vyskytuje velké množství výrobků, které jsou užívány ke konzumaci (cukrovinky, cigarety, rostlinná sušina), byť jsou označovány jako sběratelské předměty (účelem je vyhnout se označení za potraviny či bylinné přípravky určené ke kouření). U těchto výrobků není ustálené složení (složení uvedené na obalu většinou neodpovídá skutečnosti) a jejich potenciál ovlivnění centrální nervové soustavy i jiných fyziologických funkcí je často vyšší než u přírodních kanabinoidů. Byť zatím nejsou ověřená data, ze vzrůstajícího počtu intoxikací mezi mladistvými a nezletilými je zřejmé, že tyto výrobky v kohortě náctiletých vytlačují tabák a tradiční OPL (včetně konopí). Jsou totiž vnímány jako „legální tráva“, ale pro zamýšlenou cílovou skupinu jsou atraktivnější.